

Θ Α Λ Ε Ι Α

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΦΥΛΟΥ.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

ΥΠΟ

ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ.

« Οσοις (ἔθνεσι) τὰ κατὰ γυναικας φαύλα, κατὰ τὸ ἥμισυ οὐκ εὐδαιμονοῦσιν·
 » αἱ μὲν γὰρ γυναικας ἥμισυ μέρος τῶν ἐλευθέρων. » (Ἀριστοτέλης.)

Η ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
 ΗΤΟΙ Ο ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΟΣ ΓΑΜΟΣ.

Τοῦ ἔθνους προὔπηρξε πανταχοῦ ἡ φυλή, τῆς δὲ φυλῆς προηγῆθη ἡ οἰκογένεια. Ταύτης δέ, οὔσης τὸ πρῶτον θεμέλιον παντὸς ἔθνους καὶ πάσης φυλῆς, βάσις καὶ θεμέλιον εἶναι τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς ἢ εἰς γάμον συνέλευσις. Τούτου ἕνεκεν τὸ πρῶτον βῆμα εἰς τὸν πολιτισμὸν ὑπῆρξε πανταχοῦ ἡ ῥύθμισις τῆς σχέσεως ταύτης, ἣν προκαλεῖ ἢ τε φύσις καὶ ἡ δύναμις τῶν αἰσθήσεων. Ὅθεν ὁ γάμος πηγὴ ὦν ἐνταύτῃ τῆς οἰκογενείας, καὶ φυτώριον, οὕτως εἰπεῖν, τῶν γενῶν, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ ἔθνος, εἶναι ἡ πρώτη καὶ ἀναγκαιοτάτη διάταξις τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν. Διὰ ταῦτα καὶ πᾶσαι αἱ παραδόσεις τῶν διαφόρων ἐθνῶν εἰς τοὺς πρώτους αὐτῶν θεμελιωτὰς ἀνάγουσι τὴν διάταξιν ταύτην, εἰς τὸν Μενοῦν π. χ. οἱ Αἰγύπτιοι, εἰς τὸν Φοχῆ οἱ Σῆνκι, εἰς τὸν Κέκρωπα οἱ Ἕλληνας καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἄλλ' ὁ γάμος, ἡ ἀφθονος αὕτη πηγὴ καὶ αἰτία πασῶν σχεδὸν τῶν κοινωνικῶν διατάξεων, ἐν τῇ

ἀρχικῇ καταστάσει τῆς κοινωνίας πολλῶ ἀπῆχε νὰ ἔχη τὴν ὄψιν, ἣν φέρει σήμερον εἰς τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη καὶ τοὺς λαούς.

Ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ἀγρίᾳ αὐτοῦ καταστάσει, ζητεῖ διὰ τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ δόλου νὰ καταλάβῃ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιθυμίας του· ἀπάγει τὴν κόρην ἢ τὴν γυναῖκα τὴν ὁποῖαν ποθεῖ· διὸ καὶ οἱ ἀρχαιοτάτοι ποινικοὶ νόμοι αὐστηροτάτας ἐπιβάλλουσι πανταχοῦ τὰς ποινὰς εἰς τὴν ἀπαγωγὴν τῶν παρθένων καὶ τῶν γυναικῶν. Τὸ πρῶτον δὲ βῆμα πρὸς ὁμαλωτέραν τινὰ τῆς οἰκογενείας σύστασιν, ἐγένετο καθ' ἣν ἡμέραν ὁ ἀνὴρ ὁ θέλων νὰ συζευχθῇ μετὰ τῆς γυναικὸς τῆς ἀγάπης του, ἐζήτησε τὴν συναίνεσιν τῶν γονέων τῆς, συναίνεσιν ἣν ὤφειλε κατ' ἀρχὰς νὰ ἐξαγοράσῃ, διότι ἐξ ἀνάγκης ἔδει νὰ προσφέρῃ τι εἰς αὐτοὺς, ὡς ἀντίρροπον τῆς ἀπωλείας τοῦ τέκνου αὐτῶν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶναι καθολικόν, ἄνευ τινὸς σχεδὸν ἐξαιρέσεως, κατὰ τοὺς αἰῶνας τῆς νηπιότητος τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ γυνὴ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους θεωρουμένη ὡς πρᾶγμα, ἠγοράζετο ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς παρὰ

τῶν γονέων τῆς. Ἦν ἄρα ἀντικείμενον ἀληθοῦς ἀγοροπωλησίας.

Αἱ αὐτόχθονες φυλαὶ τῆς Ἀμερικῆς, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνακαλύψεώς τῆς, παρέχουσιν ἡμῖν κατὰ τοῦτο ἀληθῆ καὶ πιστὴν εἰκόνα τῆς καταστάσεως τῆς ἀνθρωπότητος ἐν τῇ νηπιακῇ αὐτῆς ἡλικίᾳ.

«Εἰς πολλοὺς λαοὺς τῆς Ἀμερικῆς, λέγει ὁ ἱστορικὸς Ρόβερτσόν, ὁ γάμος κυρίως εἶναι ἀληθῆς ἀπόκτησις πραγματικῆς κυριότητος. Ὁ ἀνὴρ ἀγοράζει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρὰ τῶν γονέων τῆς. Καίπερ δὲ ἀγνοῶν τὴν φύσιν τοῦ νομίσματος, ὡς καὶ τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς τῶν μᾶλλον προωδευμένων κοινωνιῶν, ἤξεύρει ὅμως νὰ δώσῃ πρὸς τοὺς γονεῖς ἀντίστοιχόν τι τοῦ πράγματος τούτου, ὅπερ ἐπιθυμεῖ ν' ἀποκτήσῃ. Εἰς τινὰ μέρη ὁ μελλονόμενος παρέχει ἐπὶ τινὰ χρόνον πρὸς τοὺς γονεῖς τὰς ὑπηρεσίας του· εἰς ἄλλα θηρεῖται ὑπὲρ αὐτῶν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ἢ βοηθεῖ αὐτοὺς εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν, ἢ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πλοιαρίων αὐτῶν· εἰς ἄλλα δὲ προσφέρει πράγματα θεωρούμενα ὡς πολύτιμα, ἀνθ' ὧν λαμβάνει ἐν εἴδει ἀνταλλαγῆς τὴν γυναῖκά του.»

Ἡ ἀγορὰ αὕτη τῶν γυναικῶν ἀπαντᾶται καθ' ἅπασαν τὴν Ἀσίαν. Οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Βαβυλώνιοι, οἱ Ἀρμένιοι, οἱ Σύριοι, οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ Ἑβραῖοι δὲν ἐγνώριζον ἄλλον κατ' ἀρχὰς τύπον τοῦ γάμου. Ὡς πρὸς τοὺς τελευταίους μάλιστα, ἡ ἱστορία τῶν πατριαρχῶν αὐτῶν παρέχει τούτου πολλὰ παραδείγματα. Ὁ Ἀβραάμ, φερ' εἰπεῖν, πέμψας τὸν Ἐλιέξερ νὰ ζητήσῃ τὴν Ρεβέκκην διὰ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰσαὰκ, ἀπέστειλε μετὰ τῆς προτάσεως καὶ πολυάριθμα δῶρα. Ὁ Ἰακώβ ἔν' ἀποκτήσῃ ὡς γυναῖκα τὰς θυγατέρας τοῦ Λάβαν, ἐπώλησε τῷ πενθερῷ αὐτοῦ τὴν ἐργασίαν δεκατεσσάρων ἐτῶν. Καὶ αὐτὸς ὁ Μωϋσῆς ἐπικυρεῖ τὸ ἔθιμον τοῦτο τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τοῦ Ἑβραϊσμοῦ, ἐξακολουθησάν ἀκέραιον καὶ εἰς μεταγενεστέρους χρόνους.

Παρὰ τοῖς Σίνκις δὲ ἡ ἀγορὰ τῆς γυναικὸς εἶναι καὶ σήμερον ὁ μόνος τύπος τοῦ γάμου.

Μεταβαίνουσαι ἀπὸ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀνεξαιρέτως σχεδὸν καὶ ἐνταῦθα βλέπομεν τὴν γυναῖκα διὰ τῆς ἀγορᾶς μεταβιβαζομένην εἰς τὸν ἄνδρα. Ὁ ἀρχαιότατος τῶν Ῥωμαίων γάμος ἐλάμβανε χώραν διὰ τακτικῆς ἀγορᾶς, δι' ἧς ἡ γυνὴ ὑποβάλετο εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἐξουσίαν. Καὶ αὐτοὶ οἱ πρόγονοι ἡμῶν κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς ἀρχαίους χρόνους ἠγόραζον παρὰ τῶν γονέων αὐτῆς τὴν γυναῖκα· διὸ καὶ ὁ Ὀμηρὸς ἀποκαλεῖ τὰς κόρας ἀλφρεσιβοίας, τοῦτέστι φερούσας βόας εἰς τοὺς γονεῖς των. Τὸ ἔθιμον ὅμως τοῦτο, δι' οὗ ἡ γυνὴ ἀπὸ προσώπου καταβιβάζεται εἰς πρᾶγμα, ἐνωρὶς ἤδη ἐμελλε νὰ προσβάλῃ τὸ αἶσθημα τῶν Ἑλλήνων. Ὅθεν καὶ πραγματικῶς ἐν Ἑλλάδι κατόπιν ἠγοράζοντο μόναι αἱ παλλακαί· αἱ νόμιμοι δὲ τούναντίον γυναῖκες, ἴσαι θεωρούμεναι πρὸς τὸν ἄνδρα, ἔφερον τούναντίον προῖκα πρὸς αὐτόν.

Εἶναι δὲ λίαν περίεργον, ὅτι ἐξ ἀπάντων τῶν ἐθνῶν τῆς Ἀσίας μόνον ἴσως οἱ Ἰνδοὶ, ὅπερ ἀποδεικνύει τὸν ἀρχαῖον τοῦ ἔθνους τούτου πολιτισμόν, ἐθεώρουν τὴν ἀγορὰν τῆς γυναικὸς ὡς ἀπαρέσκουσαν εἰς τὸν Θεόν.

Ἀπ' ἐναντίας δὲ πάντα τῆς Εὐρώπης τὰ βόρεια ἔθνη τάτε γερμανικὰ καὶ τὰ σλαυικὰ, ἀπὸ τοῦ Βόλγα μέχρι τοῦ Ταμίσεως, ἠγόραζον τακτικῶς τὰς γυναῖκας κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῆς βαρβαρότητος αὐτῶν. Εἰς τὰς γερμανικὰς ὅμως βορείους φυλάς παρατηρεῖται τις βαθμιαία καὶ λίαν περίεργος κατὰ τοῦτο πρόοδος. Εἰς τοὺς ἀρχαίους δηλαδὴ Ἀγγλοσάξωνας ἡ ἀρχὴ, ὅτι ἡ γυνὴ ἦν ἀντικείμενον, ὅπερ ἠδύνατο ν' ἀνταλλαχθῆ διὰ χρημάτων, ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῶν νόμων αὐτῶν· ἡ γυνὴ παρ' αὐτοῖς ἀγοράζεται, καὶ τὸ τίμημα ὑποβάλλεται εἰς τοὺς γονεῖς. Προϊόντος ὅμως τοῦ χρόνου, οἱ νόμοι αὐτῶν προσαπαιτοῦσιν ἤδη εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ τῆς γυναικὸς τὴν συναίνεσιν. Ἐπὶ τὸ μᾶλλον δὲ τῶν ἐθνῶν αὐτῶν ἐξέφυγε

νιζομένων καὶ τῶν αἰσθημάτων λεπτυνομένων, γεννᾶται παρ' αὐτοῖς πρῶτον τὸ περίεργον ἔθιμον τοῦ καλουμένου δώρου τῆς προῦτας· κατόπιν δὲ τούτου καὶ τὸ ἔθιμον τοῦ δώρου τοῦ γάμου. (douaire). Τὸ μὲν εἶναι ἔκφρασις εὐγνώμων ἔρωτος ἱκανοποιηθέντος, τὸ δὲ δεῖγμα ἀγάπης συζυγικῆς ἐκτεινούσης τὴν πρόνοιαν αὐτῆς καὶ πέραν τοῦ τάφου· καθότι τὸ δῶρον τοῦτο τοῦ γάμου εἶναι μέρος τι τῆς περιουσίας, ὅπερ δίδει ὁ ἀνὴρ πρὸς τὴν χήραν αὐτοῦ, ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ πρὸ αὐτῆς.

Τρεῖς ἄρα περίοδοι κοινωνικοῦ πολιτισμοῦ σαφῶς διακρίνονται εἰς τὰ γερμανικὰ ταῦτα φύλα, μέχρι τῶν διατάξεων τῆς νεωτέρας νομοθεσίας περὶ τῆς προικῆς, ἣτις στηριζομένη ἐπὶ τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀμοιβαίας βοήθειας καὶ συνδρομῆς τῶν δύο φύλων πρὸς ἀλλήλα, εἶναι ἡ τελευταία διάταξις τοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῷ γάμῳ. Αἱ δὲ σκανδιναυικαὶ ἰδίως φυλαί, αἱ ἐπὶ πλεῖστον διαμείνασαι εἰς τὰ ἀρχαῖα αὐτῶν ἔθιμα, ἕνεκα ἐλλείψεως πάσης ἐπιμιξίας μετὰ τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου, πολὺν μάλιστα χρόνον καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν των εἰς τὸν χριστιανισμόν, ἐτήρησαν τὸ ἀρχαῖον ἔθιμον τοῦ ἀγοράζειν τὰς γυναῖκας αὐτῶν.

Αἱ Σάγαι τῶν Σκανδιναυῶν, ἡ αἱ ἀρχαῖαι τοῦ ἔθνους παραδόσεις, βρύθουσι παραδειγματικῶν τοιούτων· ὡς ὁ Ἰακώβ ἐδέχθη νὰ ἐργασθῆ δεκατέσσαρα ἔτη διὰ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Λάβαν, ὅπως ἀποκτήσῃ γυναῖκα τὴν Λίαν καὶ τὴν Ραχήλ, οὕτω καὶ ὁ ἥρωϊς Γουελὼγ ὑποχρεοῦται ἐπὶ τινὰ ἔτη νὰ διώκῃ τύχας· ὅθεν ἡ γυνὴ ὅπως θεωρεῖται νόμιμος σύζυγος κατὰ τοὺς νόμους τῶν Ἰσλανδῶν, τῶν Σουηδῶν, Νορβεγῶν καὶ Δανῶν, καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν, ὡς εἴρηται, εἰς τὸν χριστιανισμόν, ἔπρεπε ν' ἀγορασθῆ κατὰ τύπους. Πάντα δὲ τὰ τέκνα τὰ γεννώμενα παρὰ γυναῖκος μὴ ἀγορασθείσης διὰ μιᾶς τοῦλάχιστον μάρκας, ἐθεωροῦντο νόθα.

Ἡ ἀγορὰ ἄρα τῆς γυναῖκος ὑπῆρξεν ὁ γενι-

κὸς τύπος τῆς συστάσεως τοῦ γάμου παρ' ἅπασιν τοῖς λαοῖς ἐν τῷ πρώτῳ βήματι αὐτῶν πρὸς τὸν κοινωνικὸν πολιτισμόν. Πολλοὶ δὲ αἰῶνες παρῆλθον ἀπὸ τοῦ πρώτου τούτου σταδίου πρὸς τὸν ἀληθῆ ἐξάνθρωπισμόν, μέχρι τοῦ σημείου, καθ' ὃ ἡ γυνὴ θεωρηθεῖσα ὡς πρόσωπον ἀντὶ πράγματος, ἔπαυσε τοῦ νὰ ᾔηται ἀντικείμενον τακτικῆς ἀγοροπωλησίας. Πολλοὶ δὲ πάλιν αἰῶνες παρῆλθον μέχρις οὔ ἡ κοινωνία ἐπὶ τοσοῦτον πολιτισθῆ, ὥστε ν' ἀνατρέψῃ εἰς τὸ ἐναντίον τὸ ἀρχαιότατον ἔθιμον διὰ τῆς νομίμου συστάσεως τῆς προικῆς, χορηγουμένης παρὰ τῆς γυναῖκος πρὸς τὸν ἄνδρα. Ἡ προῖξ ἄρα, καίτοι πολλάκις ἐπαχθῆς καὶ βαρεῖα, εἶναι μία ἐκ τῶν ἀληθῶν βαθμιαίων κοινωνικῶν κατακτῆσεων τοῦ γυναικείου φύλου, ἐπὶ τοῦ ἀνδρικοῦ.

Ο ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ Η ΔΑΦΝΗ

Τὸ πρῶτον τῆς τρυφερᾶς ἀγάπης τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντικείμενον ὑπῆρξεν ἡ Δάφνη, θυγάτηρ τοῦ Πηνειοῦ. Τὸ πάθος ὅμως τοῦτο τοῦ μουσηγέτου θεοῦ δὲν ὑπῆρξε τὸ ἔργον τῆς τύχης, ἀλλ' ἡ ἐκδίκησις τοῦ παρωροισμένου τῆς Ἀφροδίτης υἱοῦ. Ὁ Θεὸς τῆς Δήλου μεριδίων ποτε παρετήρει τὸν Ἔρωτα, τείνοντα μετὰ δυσκολίας τοῦ τόξου αὐτοῦ τὴν χορδήν. Μειράκιον, εἶπε πρὸς τοῦτον, τί πράττεις αὐτοῦ μὲ τὰ ὄπλα ταῦτα; Ἡ βαρεῖα αὐτῆ φαρέτρα δὲν ἀρμόζει εἰς τοὺς τρυφεροὺς καὶ ἀσθενεῖς τούτους ὤμους σου. Εὐχαριστοῦ ν' ἀνάπτῃς διὰ τοῦ μικροῦ πυρσοῦ σου πυρὰ τινὰ ἐρωτικὰ, καὶ μὴ ἀξιοῖς εἰς σοβαρωτέρους θριάμβους. Ὁ υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης προσβέβλημένος ἀπήνητησεν. Οὐδὲν, ὦ Ἀπόλλον, διαφεύγει βεβαίως τὰ βέλη σου, ἀλλ' οὐδὲ σὺ θέλεις διαφύγει τὰ ἰδικά μου. Εἶπε, καὶ τύψας τὴν γῆν διὰ τῆς ἐλαφρᾶς πτέρυγός του, ἀνέπτη καὶ ἔστη εἰς τὴν δασύφυλλον τοῦ Παρνασσοῦ κορυφὴν. Σύρει τότε ἐκ τῆς φαρέτρας του δύο

διάφορα βέλη· τὸ μὲν ἐμπνέον τὸν ἔρωτα, τὸ ἄλλο δὲ αὐτὸν ἀποκροῦον καὶ ἀπωθοῦν. Τὸ πρῶτον εἶναι χρυσοῦν, καὶ ἡ αἰχμὴ αὐτοῦ λαμπρὰ καὶ ὄξεια, τὸ δεύτερον μολύβδινον, ἀμβλὺ καὶ ἐστομωμένον. Διὰ τοῦ τελευταίου τούτου προσέβαλε τὴν κόρην τοῦ Πηνειοῦ, διὰ τοῦ πρώτου δ' ἔτρωσε τὸν Ἀπόλλωνα, διάπεράσας αὐτὸν μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστέων. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, ὁ μὲν Ἀπόλλων ἀγαπᾷ, ἡ δὲ Δάφνη μισεῖ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἔραστοῦ της. Ἐράμιλλος τῆς ἀτιθάσσου Ἄρτεμιδος, ζητεῖ νὰ πλανᾶται εἰς ἄγρια δάση, καὶ νὰ φωνεῖ θηρία. Εἰς ἀπλοῦς κεραλόδεσμος συνέχει ἀτημελῶς τὴν διακεχυμένην κόμην της· καὶ πλήρης ἀγρίας καταφρόνησεως πρὸς πᾶσαν λατρείαν, ἔρμος διατρέχει τὰ δάση, καὶ εὐτυχὴς ὅτι ἀγνοεῖ τοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ ὕμεναίου τὰς χαλυβδίνους ἀλύσεις.

Εἰς μάτην ὁ πατὴρ αὐτῆς τῇ ἀναμιμνήσκει, ὅτι ὀφείλει εἰς αὐτὸν νὰ δώσῃ ἐγγόνους. Ἄλλ' ἡ Δάφνη σταθερῶς ἀποβάλλουσα τὴν δᾶδα τοῦ ὕμεναίου, παρακαλεῖ δακρύνουσα τὸν πατέρα νὰ συγχωρήσῃ αὐτῇ ὅ,τι καὶ αὐτὸς ὁ Ζεὺς ἐπέτρυσεν εἰς τὴν Ἄρτεμιν. Εἰς τὰς παρακλήσεις καὶ εἰς τὰ δάκρυα ἐνέδωκεν ὁ πατὴρ· ἀλλὰ σὺ, ὦ Δάφνη, ἀνωφελῆ ἐνίκησας νίκην! ἡ χάρις σου ἀνθίσταται εἰς τὰ σχέδιά σου, καὶ τὸ κάλλος σου ἐναντιοῦται εἰς τὰς εὐχάς σου! Ὡς ἀναφλέγεται ἡ ξηρὰ καλάμη μετὰ τὸν θερισμὸν, καὶ ἡ φλόξ καταναλίσκει τὴν αἰμασιάν, εἰς ἣν ὁ ἀμελής ὁδοιπὸρος προσεγγίζει τὴν δᾶδα, οὕτω φλέγεται καὶ καταναλίσκεται τοῦ Ἀπόλλωνος ἡ ἐρώσα καρδιά. Βλέπει τὴν κόμην τῆς νύμφης κυμαινομένην ἐπὶ τῶν ὤμων της· βλέπει τοὺς ὀφθαλμούς της λαμπροὺς ὡς ἀστέρας· θαυμάζει τοὺς βραχίονας καὶ τὰς χεῖράς της. Ἄλλ' ἡ Δάφνη φεύγει ταχύτερον τοῦ ἀνέμου, καὶ εἰς μάτην ζητεῖ ὁ Ἀπόλλων νὰ βραδύνῃ τὸ βῆμά της. Στήθι, νύμφη τὸν Πηνειοῦ, ἐπίσχες τοῦ δρόμου σου· ὁ διώκων σε δὲν εἶναι ἐχθρὸς· δικαίως ἡ ἔλαφος φεύγει τὸν λέοντα, καὶ ἡ τρέμουσα περιστερὰ

εἰς τὴν ὄψιν τοῦ ἀστοῦ ἀποκρύπτεται. Ἄλλ' ἐμὲ εἰς τὰ ἔγνη σου παρασύρει ὁ ἔρως. Αἱ τρίβοι αὐταὶ καὶ αἱ ἀτραποί, πρὸς οὓς καταφέρεςσι εἶναι ἀπότομοι καὶ τραχεῖς· πρόσεξε μὴ τοὺς τρυφεροὺς σου πόδας αἱ σκληραὶ αὐταὶ πληγᾶσωσιν ἄκανθαι· μετρίασον τὴν ταχύτητα τῆς φυγῆς σου, ὅπως μετριάσω καὶ ἐγὼ τὴν ὀρμὴν τῆς διώξεως. Μάθε τοῦλάχιστον ἐκεῖνον, ὅστις σε ἀγαπᾷ. Δὲν εἶμαι τις ἀτίθασσος καὶ ἄγριος ὀρεσίβιος, οὐδὲ μουσαρὸς τις ποιμῆν ἢ αἰπόλος. Οἱ Δελφοί, ἡ Κλάρος, ἡ Τένεδος καὶ τὰ Πάταρα, ὑπείκουσιν εἰς τοὺς νόμους μου. Ὁ Ζεὺς εἶναι ὁ πατὴρ μου, τὸ στόμα μου ἀποκαλύπτει εἰς τοὺς θνητοὺς τὸ μέλλον, τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρόν· εἰς ἐμὲ ὀφείλουσι τῆς λύρας τοὺς ἐναρμονίους ἤχους· ὄλος ὁ κόσμος μὲ λατρεύει ὡς θεὸν σωτῆρα καὶ ἀλεξίκακον· τῶν φαρμάκων αἱ ἀπόκρουσι ἀρεταὶ μόνον εἰς ἐμὲ δὲν εἶναι μυστήρια. Πλὴν φεῦ! ὅποιον εἶναι τὸ θεραπευτικὸν τοῦ ἔρωτος ἀντιφάρμακον! Ἡ τέχνη μου εἰς πάντας ὠφέλιμος τοὺς λοιπούς, εἰς ἐμὲ μόνον κατέστη ἀνωφελής. Ἐλάλει, πλὴν ἡ νύμφη τοῦ Πηνειοῦ ἐπισπεύδουσα τὴν φυγὴν της ὑπὸ τρόμου κατειλημμένη καὶ φρίκης, ἀφίνει τέλος πολὺ τὸν Ἀπόλλωνα ὀπισθὲν της. Ἄλλ' ὁ θεὸς, ἐπὶ τῶν πτερυγῶν τοῦ ἔρωτος διώκει τὴν νύμφην συντονώτερον καὶ ταχύτερον· καὶ ἤδη ἡ ἀτμὶς τῆς ἀναπνοῆς του ἀπῆνθιζεν ἀκροθιγῶς τὴν κυμαινομένην κόμην της. Προδοθεῖσα ἀπὸ τὰς δυνάμεις της καὶ καταβληθεῖσα ἀπὸ τὸν κόπον τοιαύτης κατεσπευσμένης φυγῆς, στρέφει τότε τὰ βλέμματά της πρὸς τὰ ρεῖθρα τοῦ Πηνειοῦ, ἐπικαλουμένη τὴν ἀρωγὴν του. Σὺ δὲ, ἀνακράζει, ὦ γῆ, ἦν κατέστησα μάρτυρα τῶν δεινῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ κάλλους μου, δέξαι με εἰς τοὺς κόλπους σου, ἢ μεταμόρφωσόν με! Μόλις ἐκ τῶν ὠχρῶν χειλέων της ἐξῆλθεν αὕτη ἡ εὐχὴ, καὶ τὰ μέλη της ἀποναρκοῦνται, λεπτὸς φλοιὸς περικαλύπτει τὸ τρυφερὸν αὐτῆς στήθος, ἡ κόμην της χλωαίνομένη ἐξάνθει, οἱ βραχίονές της διακλα-

δοῦνται καὶ καλύπτονται ὑπὸ φύλλων, οἱ πόδες τῆς, οἱ τοσοῦτον ποτὲ ταχεῖς, ῥίπτουσι ῥίζας εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς περιτέρει ἡ κορυφὴ ἑνὸς δένδρου! Ἄλλ' ὁ Ἀπόλλων εἰσέτι τὴν ἀγαπᾷ ὀλίβων δὲ διὰ τῶν χειρῶν του τὸ δένδρον, αἰσθάνεται ὑπὸ τὸν ἀρτιγενῆ αὐτοῦ καὶ ἀπαλὸν φλοιὸν τὴν πάλλουςαν ἔτι τῆς Δάφνης καρδίαν, καὶ ἀντὶ τῶν τρυφερῶν μελῶν τῆς, εἰς τὸ στήθος του ὀλίβει ἤδη κλάδους χλωρούς, οἵτινες φαίνονται ἀπωθοῦντες εἰσέτι τὰ φλογερά του φιλήματα. Ἐπειδὴ δὲν δύνασαι, κράζει τότε, νὰ ἦσαι τοῦ Ἀπόλλωνος ἡ γυνή, ἔσο τούλάχιστον τὸ ἱερὸν αὐτοῦ καὶ πεφιλημένον δένδρον! Τὰ φύλλα σου θέλουσι στέρει τὴν κόμην μου, τὴν λύραν καὶ τὴν φαρέτραν μου. Σὺ θέλεις εἶσθαι τοῦ λοιποῦ τῆς δόξης τοῦ ἑλληνικοῦ βραχίονος καὶ τῆς ἑλληνικῆς διανοίας τὸ σύμβολον. Ὡς δὲ ἡ μακρὰ καὶ χρυσῆ αὐτὴ κόμη μου εἶναι τῆς ἀνθηρᾶς νεότητος τὸ σημεῖον, θέλω καὶ τὰ ἀειθαλῆ φύλλα σου νὰ στολίσῃ αἰώνιον ἔαρ. Εἶπε, καὶ ἡ δάφνη συγκινηθεῖσα τότε εἰς τὸν ἔρωτα τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔκλινε τοὺς τρυφεροὺς κλάδους αὐτῆς πρὸς τὴν γῆν, καὶ ἐκίνησεν ἡρέμα τὴν κορυφὴν τῆς.

ΑΘΗΝΑΪΣ

Ἡ κατόπιρ Ἀυτοκράτειρα Εὐδοξία.

Αἱ τύχαι τῆς περιωνόμου ταύτης Ἑλληνίδος εἶναι τοσοῦτον ἔκτακτοι καὶ περίεργοι, ὥστε ὁ βίος αὐτῆς λεπτομερέστερον ἐκτιθέμενος δὲν θέλει ἀπαρέσει, φρονοῦμεν, εἰς τὰς φιλομούσους ἀναγνώστριάς ἡμῶν.

Ἡ Ἀθηναῖς ἡ καλλίστη νεάνις τῶν Ἀθηνῶν, ἐγεννήθη περὶ τὸ τέλος τοῦ Δ'. αἰῶνος (393) μετὰ Χριστὸν ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ γονέων ἀμφοτέρων Ἑλλήνων καὶ Ἀθηναίων. Ὁ πατὴρ αὐτῆς Ἀρόντιος, θαυμάζων τὸ πνεῦμά τῆς, ἀνέθερε καὶ ἐξεπαίδευσεν αὐτὴν μετ' ἄκρας ἐπιμελείας εἰς πᾶσαν τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν.

Ἄλλ' ὅσω ἦν πρόθυμος εἰς τὸ νὰ πλουτίσῃ τὸ πνεῦμά τῆς, τοσοῦτω ἦν φειδωλὸς εἰς τὸ ν' ἀσφαλίσῃ τὸ μέλλον τῆς ὄθεν ἀποθανῶν, πᾶσαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν ἀφῆκεν εἰς τοὺς δύο υἱοὺς του, τὴν δὲ Ἀθηναΐδα ἀπακλήρωσεν, εἰπὼν ἐν τῇ διαθήκῃ του, ὅτι ἡ παιδεία καὶ τὸ κάλλος τῆς, καθιστάντα αὐτὴν ὑπερτέραν πάσης ἄλλης γυναικός, ἦσαν δι' αὐτὴν ἀρκούσα κληρονομία. Περὶ τὸν χρόνον δὲ τοῦτον ἐβασίλευεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Θεοδοσίος ὁ νεώτερος, ἔχων ἀδελφὴν τὴν Πουλχερίαν, πρὸς ἣν ἀποκλειστικῶς ἀνέθετο τὴν ἐκλογὴν τῆς μελλούσης βασιλίσσης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ ἦναι αὐτὴ ἡ ὠραιότατη κόρη πάσης τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ Πουλχερία, γυνὴ ἐξόχων πλεονεκτημάτων, ἀνυψωθείσα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, εἰς τὸν βαθμὸν τῆς Αὐγούσης ἤτοι αὐτοκρατειρας, ἔπεμψε πανταχοῦ ζητοῦσα τὰς ὠραιότερας τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας νεάνιδας. Παυλῖνος δὲ ὁ συμμαθητὴς καὶ ἐπιστήθιος φίλος τοῦ Θεοδοσίου ἔλαβεν ἰδίως τὴν ἐντολὴν νὰ συνάξῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ ἄνθος τοῦ ὠραίου φύλου τῆς Ἑλλάδος.

Καθ' ὃν δὲ χρόνον πανταχοῦ ἐζητεῖτο ἡ καλλονή, ὅπως ἀναβίβασθῇ εἰς τὸν μέγιστον καὶ λαμπρότατον θρόνον τῆς οἰκουμένης, ἡ Ἀθηναῖς ἀπελπισθεῖσα ἀπὸ τῆς ἀδελφικῆς φιλοστοργίας, καταφεύγει εἰς Κωνσταντινούπολιν ζητοῦσα τὴν προστασίαν τῶν δύο θεῶν αὐτῆς ἐκ πατρὸς. Αἱ γυναῖκες αὐτῆς φιλοξενήσασαι αὐτὴν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν, συνεβούλευσαν τὴν κόρην, ἵνα κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τῶν ἀδελφῶν τῆς, καὶ ζητήσῃ ὑπὲρ τοῦ δικαίου τῆς τὴν παντοδύναμον προστασίαν τῆς Πουλχερίας. Ἡ Ἀθηναῖς πεισθεῖσα μετέβη ὑπὸ τῶν δύο θεῶν τῆς συνοδευομένη εἰς τὰ ἀνάκτορα, καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν προστασίαν τῆς πανισχύρου ταύτης ἀδελφῆς τοῦ Θεοδοσίου. Τὸ κάλλος, ἡ χάρις, ἡ νεότης, ἡ παιδεία καὶ ἡ εὐφράδεια τῆς Ἀθηναίδος, ἐξέπληξαν τὴν Πουλχερίαν, ἥτις, οὐ μόνον ὑποσχέθη νὰ ἐνεργήσῃ ὑπὲρ αὐ-

τῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκράτησεν αὐτὴν πλησίον τῆς, προσδιορίσασα αὐτῇ ἰδιαιτέρον οἴκημα ἐντὸς τοῦ παλατίου. Εὐθύς δὲ πλήρης χαρᾶς μεταβαίνει πρὸς τὸν ἀδελφὸν τῆς κρᾶζουσα· εὖρον, εὖρον, βασιλεῦ, παρθένον Ἑλληνίδα καλλίστην καὶ ἀγνωσάτην· τὸ μέτωπόν τῆς εἶναι εὐγενές, οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου εὐάρεστοι, ἡ ῥίσι εὐθεῖα, τὸ δέσμα γαλακτοειδές, οἱ ὀφθαλμοὶ γλυκύτατοι, ἡ χάρις τοῦ σώματος ἐξαιρετική, ἡ κόμη ξανθὴ, καὶ ἡ συμπεριφορὰ θαυμασιὰ. Ἡ περιγραφὴ αὕτη τῆς Ἀθηναίδος ἀνέφλεξε τοῦ Θεοδοσίου τὸν ἔρωτα· εὐθύς δὲ παρεκάλεσε τὴν Πουλχερίαν κόρυφα νὰ ἴδῃ αὐτὴν, μετὰ τοῦ φίλου του Παυλίνου. Εἰς τὴν ὄψιν τῆς κόρης ἀμφοτέρωθεν ἔμειναν ἐκπληκτικοί. Οὐδὲν ἄλλο ἄρα ἀπηρτέτο ὅπως ἀφθῶσιν αἱ δᾶδες τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ὑμεναίου, ἢ τὸ χριστιανικὸν τῆς Ἀττικῆς κόρης βάπτισμα, ὅπερ ἔλαβε χώραν μετ' οὐ πολὺ, ὑπὸ τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου, καλουμένου Ἀττικοῦ, κατὰ συγκυρίαν περιεργον. Τὴν ἐβδόμην δὲ Ἰουνίου τοῦ προσεχούς ἔτους 421, ἐτελέσθησαν καὶ οἱ γάμοι τῆς Ἀθηναίδος, ἥτις τὸ ἀκόλουθον ἤδη ἔτος, μετὰ τὸν τοκετὸν θυγατρίου, ὀνομασθέντος καὶ τούτου Εὐδοξία, ἀνεκηρύχθη Αὐγούστα (Ἡεραστὴ), ἥτοι Αὐτοκράτειρα.

Ἡ ἔκτακτος ὅμως αὕτη εὐτυχία τῆς Εὐδοξίας, ἔμελλε δυστυχῶς νὰ καταστραφῇ, δι' ἐκτάκτου ὄλως καὶ ἀπροσδοκίτου τινὸς γεγονότος.

Θεοδόσιος ὁ Β'. ὁ διαδεξάμενος μὲν τὸν πάππον του Θεοδοσίον τὸν μέγαν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰς βασιλικὰς ἀρετάς, ἐκυβέρνηα μὲν κυρίως διὰ τῆς σοφῆς καὶ ἰκανωτάτης ἀδελφῆς του Πουλχερίας, εἶχε δὲ ἐμπεισιευμένον αὐτῷ κατ' ἐξοχὴν τὸν εὐνοῦχον Χρύσαφον, ὅστις διὰ τῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς γνωσῶν καὶ συνήθων μέσων κατώρθωσε νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸν Θεοδόσιον κρύφιον μῖσος καὶ δυσπιστίαν καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ στενωτάτου καὶ εἰλικρινεστάτου φίλου τοῦ αὐτοκράτορος Παυλίνου, εἰς τὸν ὥρσειλε καὶ τὴν θέσιν αὐτὴν τοῦ ἀυλάρχου·

ὁ ἑλεεινὸς οὗτος εὐνοῦχος Χρύσαφος, βλέπων ὅτι ἡ Πουλχερία, ἡ κεκρυγμένη αὕτη προστάτις πάσης ἀρετῆς καὶ πάσης ἰκανότητος, ἦτο τὸ μέγιστον πρόσκομιμα εἰς πάντας τοὺς ἐν τῇ αὐλῇ ἀτίμους σκοπούς του, ἐμηχανεῖτο κατὰ πρῶτον νὰ διεγείρῃ παντοιοτρόπως τὴν ζηλοτυπίαν τῆς Εὐδοξίας, κατὰ τῆς ἀνδραδέλφης αὐτῆς Πουλχερίας, διεραθίζων κατ' ἐξοχὴν τὸ αἶσθημα τῆς φιλοδοξίας τῆς. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς δὲ ταύτης, δυνάμεθα νὰ χρονολογήσωμεν τὰ ἀλλεπάλληλα δυστυχίματα τῆς ἀτυχοῦς Εὐδοξίας.

Μία δὲ ἀπλὴ ἀστειότης τῆς Πουλχερίας, συντέλεσε νὰ ταχύνη τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀτίμων τοῦ εὐνοῦχου σχεδίων. Ὁ Θεοδόσιος δηλονότι, φύσει ὦν ῥάθυμος, βραδὺς καὶ ἀπράγμων, συνειθίζε πάντοτε νὰ ὑπογράφῃ τυφλοῖς ὄμμασι πᾶν ὅ,τι οἱ ὑπουργοὶ αὐτῷ καθυπέβαλλον. Ἡ Πουλχερία δέ, ὅπως πείσῃ αὐτὸν ὀπόσα κακὰ ἠδύναντο ἐκ τούτου νὰ πηγᾶσωσιν, ἀνέμιξέ ποτε μεταξὺ πολλῶν ἄλλων ἐγγράφων, ἃ ὑπεβλήθησαν αὐτῷ πρὸς ὑπογραφήν, καὶ τι ἴδιον αὐτῆς ὑπόμνημα, ἐν ᾧ ἀπῆται παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος διὰ λόγους τινὰς νὰ πωλήσῃ αὐτῇ ὡς δούλην τὴν Εὐδοξίαν. Ὁ Θεοδόσιος μεταξὺ τῶν ἄλλων τυφλῶς ὑπέγραψε καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦτο. Τὴν ἐπιούσαν ἡ Ἀθηναῖς μετέβη νὰ ἐπισκεφθῇ κατ' ἔθος τὴν Πουλχερίαν εἰς τὸν θάλαμόν τῆς. Ἡ Πουλχερία ἐκράτησεν αὐτὴν, καὶ ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ ἔστειλε νὰ τὴν ζητήσῃ, ἀπήντησεν αὕτη, ὅτι ἡ Εὐδοξία εἶναι δούλη τῆς, ἐκχωρηθεῖσα ἤδη αὐτῇ ἐπισήμως παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἡ ἀστειότης αὕτη παρερμηνευθεῖσα, διαστραφείσα καὶ ἐξογκωθεῖσα ἐπίτηδες ὑπὸ τῶν σοφῶν τῆς Αὐλῆς ἐρμηνευτῶν, ἐχόντων ἐπὶ κεφαλῆς τὸν εὐνοῦχον Χρύσαφον, κατέστρεψαν τὴν ἐνάρετον Πουλχερίαν, ἥτις ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Αὐλὴν καὶ αὐτὴν τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὡς διακόνισσα νὰ διέλθῃ μακρὰν τῆς τύρβης τῶν ἀνθρώπων μέγα μέρος τοῦ βίου αὐτῆς.

Ὁ Χρῦσαφος ἐξοστρακίσας οὕτω τὴν Πουλχερίαν, συνεδέθη στενωῶς μετὰ τῆς Εὐδοξίας, ἥτις κατέστη νῦν δυστυχῶς, καίτοι ἐν καλῇ τῇ πίστει, τὸ ὄργανον τῶν αἰσχροτέρων ραδιοουργιῶν κατὰ τῶν ὀλίγων ἐκείνων ἐντίμων χαρακτῆρων, οἵτινες ἀνθίσταντο ἔτι εἰς τοῦ εὐνούχου Χρυσάφου τὰ σχέδια. Μὴ ἔχουσαι παντάπασι πρόθεσιν νὰ διηγηθῶμεν ἐνταῦθα αὐλικὰς ραδιοουργίας, παραλείπομεν καθ' ὀλοκληρίαν τοῦ Χρυσάφου τὰ ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἐκκλησιαστικὰ καὶ πολιτικὰ κακουργήματα, ἐπιστῶμεν δὲ μόνον ἤδη τὴν προσοχήν τῶν ἀναγνωστριῶν ἡμῶν εἰς τὸ γεγονός, ὅπερ ἐπήνεγκε τὴν πτώσιν τῆς Εὐδοξίας.

Ἄνθρωπός τις πένθης ἐρχόμενός ποτε ἐκ τῆς Φρυγίας, προσέφερε δῶρον πρὸς τὸν Θεοδοσίον ἐν μῆλον, ἐκτάκτου μεγέθους καὶ καλλονῆς. Ὁ Θεοδοσίος, θαυμάσας καὶ οὕτως τὸ ἔκτακτον τοῦτο τῆς φύσεως προϊόν, ἔστειλεν αὐτὸ εὐθὺς πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν· αὕτη δὲ προσέφερεν αὐτὸ πρὸς τὸν Παυλῖνον, ὃν ἀσθένειά τις τοῦ ποδὸς ἐκράτει ἀπὸ τινος εἰς τὴν κλίνην. Ὁ Παυλῖνος δέ, μὴ γνωρίζων πόθεν τὸ μῆλον τοῦτο προέρχεται, ἔστειλεν αὐτὸ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ὡς τι σπανιώτατον πρᾶγμα. Λαθῶν παρὰ τοῦ Παυλίνου τὸ μῆλον ὁ αὐτοκράτωρ, πλήρης περιεργείας, ἔσπευσεν εὐθὺς νὰ μεταβῇ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς αὐτοκρατειράς, ὅπως ἐρωτήσῃ αὐτὴν τί ἔκαμεν αὕτη τὸ μῆλόν της. Ἡ Εὐδοξία ἀπάντησεν ὅτι τὸ ἔφαγε. Τὴν ἐρωτᾷ τότε καὶ δευτέραν φοράν, ἂν τὸ ἔφαγεν ἀληθῶς, καὶ πάλιν ἡ Εὐδοξία ἀπαντᾷ, προσθεῖσα μάλιστα καὶ τινα ὄρκον, ὅτι τὸ ἔφαγε. Τὸ ψεῦδος τοῦτο, ὅπερ δυστυχῶς, ἠναγκάσθη νὰ προσφέρῃ ἡ Εὐδοξία, γινώσκουσα καλῶς τὸν φιλόποπτον καὶ σκοτεινὸν χαρακτῆρα τοῦ αὐτοκράτορος, ἐξήγειρε τοσοῦτον τοῦ Θεοδοσίου τὰς ὑπονοίας, ἅς ὁ Χρῦσαφος ὑπεστήριζεν, ὥστε διετάξεν εὐθὺς νὰ φονεύσῃ τὸν δυστυχῆ Παυλῖνον ἐν τῇ κλίνῃ αὐτοῦ. Ἡ συμφορὰ αὕτη καὶ ἡ ἀδικία πρὸς ἄνδρα, ὃν ἡ κοινὴ γνώμη ἐσέβετο καὶ ἠγάπα, ἀποδιδομένη πρὸς πάντων

εἰς τὴν βασίλισσαν, κατέστη ἀφόρητον πλέον τῆς Εὐδοξίας τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμονήν. Ὅθεν, ζήτησασα ἄδειαν, μετέβη εὐθὺς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα νέα δυστυχήματα τῆς βυζαντινῆς ραδιοουργίας ἀποτελέσματα, παρεκολούθησαν τὴν ἀτυχῆ Εὐδοξίαν.

Ὁ Θεοδοσίος δηλονότι φρονῶν ὅτι δὲν ἱκανοποιήθη ἀρκούντως διὰ μόνου τοῦ θανάτου τοῦ ἀτυχοῦς Παυλίνου, ἀπέστειλεν εἰς Ἱεροσόλυμα τὸν Σατουρνῖνον, ἵνα φονεύσῃ τὸν ἱερέα Σευῆρον καὶ τὸν διάκονον Ἰωάννην, ἀμφοτέρους ὄντας ἀφωσιωμένους εἰς τὴν αὐτοκράτειραν. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀπανθρώπου ταύτης καὶ βαρβάρου διαταγῆς, τοσοῦτον ἐξηγείωσαν τὴν Εὐδοξίαν, ὥστε ἐν τῷ ἅμα διέταξε τοῦ Σατουρνῖνου τὸν ἀποκεφαλισμὸν. Ἡ δικαία ὁμῶς αὕτη αὐτῆς ἀγανάκτησις ἔσχε κατόπιν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν στέρησιν τῆς Εὐδοξίας ἀπὸ πασῶν τῶν βασιλικῶν τιμῶν, καὶ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὸν ἀρχαῖον αὐτῆς ἰδιωτικὸν βίον, ὃν κατέλυσεν ἐν Ἱεροσόλυμοις τὴν εἰκοστὴν Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 460, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀπομονώσεως καὶ τῆς ἐρημίας. Ἐν τῇ παντελεῖ δὲ ταύτῃ ἀπὸ τοῦ κόσμου ἀποχωρήσει, συνέταξεν ἡ ἀρχαία Ἀθηναῖς τὰ πλεῖστα τῶν συγγραμμάτων της, ἃ ἡμῖν ὁ Πατριάρχης Φώτιος ἀναφέρει.

Η ΑΙΛΩΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.

Τίς δὲν ἐπιθυμεῖ ν' ἀκούσῃ τι ἰδιαιτέρον καὶ λεπτομερέστερον, περὶ τοῦ ἀφανοῦς καὶ ἀοράτου ἐκείνου νυκτερινοῦ ἀοιδοῦ του, προκαλοῦντος ἀπὸ τῆς πρώτης ἤδη ἀνατολῆς τῆς ἀνοιξέως, διὰ τῆς παθητικῆς φωνῆς του, τὰς ῥομαντικὰς ἐπισκέψεις τῶν κομῶν ἡμῶν κυρίων καὶ κυριῶν, περὶ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο ἄλλος τῶν χρυσῶν πορτοκαλλεῶν, οὐ αἱ μυροβόλοι πνεαὶ καταθέλγουσαι τὰς αἰσθήσεις, μεταιωρίζουσι τὸ πνεῦμα εἰς κόσμον ἄλλον πόθων ἀγνώστων καὶ ἰδανικῶν; Τίς ἤθελε τάχα δυσαρραστηθῆ νὰ μάθῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ πτηνοῦ ἐκείνου μι-

χοῦ μουσουργοῦ, ὅστις ὑπὸ τὰς ἰλαρὰς τῆς Ἰατρικῆς σελήνης ἀκτῖνας, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἠδουπαθεστώτων εὐωδίων, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ὑμνεῖ ἐνθους τὴν φύσιν, ὑμνεῖ ἀνάματος τὸν θεόν;

Ἡ ἀηδὼν ὑπῆρξεν ἀείποτε τὸ περιληπτόν πετηνὸν τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως, ἣτις δι' αὐτὸ ἐπενόησε τὰ γλυκύτατα καὶ μελωδικώτατα ἐπίθετα. Ἡ ἀηδὼν ἀλληλοδιαδόχως ἐκλήθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων λιγύρωνος, ποικιλόδειρος, χλωράχην, μελίγειρις, εὐτρομος, ἄρνις μελωδός, ἄγγελος ἕαρος κλ. Ὁ πρὸς αὐτὴν ποιητικώτατος αὐτῶν ἐνθουσιασμός, διὰ πλείστων ἐκόσμησεν αὐτὴν παραδόξων· ὅτι μόνη αὕτη ἐξ ἀπάντων φερέειπεν ἀμελεῖ τοῦ ὕπνου παντάπασι, καὶ δι' ὅλης νυκτὸς ἀγρυπνεῖ. Τὴν νυκτερινὴν ὁμως αὐτῆς ἀγρυπνίαν, γινώσκομεν σήμερον ὅτι ἀναπληροῖ θεόντως διὰ τοῦ ὕπνου τῆς ἡμέρας. Οὐ μόνον ἄρα δὲν ἀμελεῖ τοῦ ὕπνου ἡ ἀηδὼν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ αὐτῆς πολλάκις ἐνυπνιάζεται, τὰ δὲ ἐνύπνια αὐτῆς δὲν ἀπέχουσι πολὺ τῶν ἐρωτικῶν αὐτῆς νυκτερινῶν ἀσμάτων. Ἐκ τῆς ἰδέας δὲ ταύτης, ὅτι ἡ ἀηδὼν αὐτοῦ πάποτε διατελεῖ, ἐπήγαγε καὶ ἄλλη τις ἡ ἐξῆς· ὅτι τὸ κρέας τῆς ἀηδόνος, εἶναι τὸ ἰσχυρότατον ἀνθυπνωτικόν, καὶ ὅτι ἡ καρδία αὐτῆς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τιθέμενοι ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον ἀφαιροῦσι καθ' ὁλοκληρίαν τὸν ὕπνον. Τὰς ἰδέας δὲ ταύτας ἀποδεχθεῖσα καὶ ἡ τέχνη, κατέστησε τὴν ἀηδόνα τὸ σύμβολον τῆς ἀγρυπνίας. Ἠγάπων δὲ οἱ ἀρχαῖοι τὴν ἀηδόνα προσέτι, καὶ ὡς κατ' ἐξοχὴν τῆς ἐλευθερίας ἐράστριαν, λέγοντες ὅτι, μόνη αὕτη μεταξὺ τῶν ἄλλων πετηνῶν, στερηθεῖσα τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς, ἀπέχεται πάσης τροφῆς καὶ ὠδῆς.

Εἶναι μὲν ὄντως ἀληθές ὅτι ἡ ἀηδὼν διακρίνεται πάντων τῶν λοιπῶν πετηνῶν διὰ τοῦ ἐρωτος αὐτῆς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ὑπάρχουσι πολλὰ παρδειγμάτα ὅτι, συλληφθεῖσα ἐθραυσαν τὴν κεφαλὴν των εἰς τοὺς τοίχους τοῦ οἰκίσκου αὐτῶν καὶ ἀπέθανον· πλὴν καὶ αὕτη δυστυχῶς συνειθίζει κατ' ὀλίγον εἰς

τὴν δουλείαν ὡς καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὅταν μάλιστα τὰς ἀλύσεις αὐτῆς κατ' ἀρχὰς ἀποκρύψωσιν. Ὄθεν, ὅπως ἡ αἰχμαλώτος ἀηδὼν ἀναλάβῃ αὐθις τῆς ἐλευθερίας τὰς ἀθῶας ἐξῆς βάρους τοὺς τοίχους τοῦ δεσμωτηρίου αὐτῆς διὰ τοῦ χρώματος τῶν δασῶν, περικυκλοῦσιν αὐτὸ καὶ ἐπισκιάζουσι διὰ φύλλων καὶ κλάδων, στρώνουσι βρύα ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῆς, καὶ δίδουσιν αὐτῇ τροφὴν ἄφθονον καὶ εὐάρεστον. Ὄταν ἄρα διὰ τοιούτων μέσων ἀπατηθῇ ἡ ἀηδὼν περὶ τῆς αἰχμαλωσίας της, ἄρχεται τότε βαθμηδὸν ν' ἀναλαμβάνῃ καὶ νὰ λησμονῇ τὴν ἐλευθερίαν της. Ὡς δὲ πολλάκις ἡ λαμπρὰ καὶ πολυτελὴς δουλεία καὶ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν, δυστυχῶς, πολλάκις μᾶλλον εὐαρεστεῖ, τῆς ἐπιπόνου καὶ ἀγρίας ἐλευθερίας, οὕτω καὶ ἡ ἀηδὼν, ἐθιζομένη βαθμηδὸν εἰς τ' ἀπατηλὰ τῆς δουλείας θέλητρα, ἄρχεται νὰ τραγωδῇ ταῦτα πολὺ ἐμπαθέστερον, ἢ τῆς ἀθῶας φύσεως τὰς ἀπερίττους καὶ ἀπλᾶς ἡδονάς. Δούλη δὲ νῦν ἡ ἀηδὼν, οὐ μόνον μανθάνει διὰ τῆς τέχνης νὰ ἄδῃ διάφορα ἄλλα τεμάχια μουσικά, ἀλλὰ καὶ νὰ συνοδεύῃ τὸν χορὸν, ἐπαναλαμβάνουσα μόνη τὴν τελευταίαν στροφὴν του.

ὑπάρχουσι βεβαίως καὶ ἄλλα πετηνά, ὧν τὸ ἄσμα θέλγει ἐπίσης τὴν ἀκοὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς φερέειπεν, ὁ κορδαλός, ἡ σειρήν, ὁ σπίνος, ἡ ἐπιλαΐς, ὁ ἀγίθας, ἡ ἀκανθίς, ὁ κόσσυφος κ.τ.λ. οὐδὲν ὁμως ἄλλο πετηνὸν τοσαύτην ἔχει ἄπειρον φωνῶν ποικιλίαν, δι' ἧς τὸ σύνολον τοῦ ἄσματος τῶν λοιπῶν πετηνῶν, ἀτομικῶς λαμβανομένων, δὲν εἶναι, ἢ μίᾳ μόνῃ τῆς ἀηδόνος στροφή. Ἡ ἀηδὼν οὐδέποτε δουλικῶς ἐπαναλαμβάνει τὸ ἄσμα αὐτῆς. Ἄν δὲ ποτε ἐπανέλθῃ εἰς τινὰ στροφὴν, ἢ ἐπανάληψις αὕτη ἐμψυγαῖται διὰ νέου τόνου, καὶ καλλύνεται διὰ νέων τινῶν φωνῶν. Ὄταν ὁ ἄγγελος οὗτος τοῦ ἕαρος παρασκευάζεται νὰ φάλῃ τὸν ὕμνον τῆς φύσεως, ἄρχεται προῖτον ἀπὸ τινος μετριοπαθεστάτης εἰσαγωγῆς, ἀπὸ τόνων πολὺ ἀσθενῶν, καὶ σχεδὸν ἀορίστων, ὡς ἂν ἐσκόπει τρόπον τινὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸ ἄρ-

φανόν της, καὶ νὰ ἐγείρη τὴν προσοχὴν τῶν ἀκροατῶν. Ἐνθαρρόνομένη ὅμως βαθμηδόν, ἐμψυχούται, ἐξάπτεται, καὶ ἀναπτύσσει πληρέστατα τὰ κάλη τοῦ ἀμιμήτου ὀργάνου της, ἐκπέμπουσα ἀλληλοδιαδόχως τόνους ἡδυπαθεῖς καὶ λυπηρούς, στεναγμούς βαθεῖς τοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ πάθους. Οἱ τόνοι οὗτοι συνεχῶς διακόπτονται ὑπὸ σιωπῆς, ἥτις συντελεεῖ εἰς πᾶν εἶδος μελωδίας, εἰς τὰ ψυχικὰ μεγάλα ἀποτελέσματα.

Οἱ ἀρχαῖοι ἰσχυρίζοντο, ὅτι τὸ ἄσμα τῆς ἀηδόνης διαρκεῖ δεκαπέντε ἡμερονύκτια, ἀφ' ἧς ἀρχίσωσι τὰ δένδρα νὰ πρασινίζωσι. Κυρίως ὅμως, αἱ μὲν ἀηδόνες τοῦ δάσους ἀρχονται τοῦ ἄσματος αὐτῶν τὸν Ἰουλίον, καὶ παύονται αὐτοῦ ὀλοτελῶς τὸν Ἰούνιον· αἱ δὲ αἰχμάλωτοι ἄδουσιν ἔτι μακρότερον καιρὸν, δηλαδὴ καὶ δέκα μῆνας πολλάκις. Ἡ ἐποχὴ δὲ τῆς πικτελοῦς σιωπῆς τῶν εἶναι ἡ γέννησις τῶν νεοσσῶν αὐτῶν, χάριν τῆς συντηρήσεως τῶν ὁποίων λησμονοῦσι τὰ ἄσματα καὶ τὴν μουσικὴν. Τὸ ἄσμα τῆς ἀηδόνης πηγάζει ἐκ τοῦ αἰσθήματος τοῦ ἔρωτος· ἐπειδὴ δὲ τὸ ἔαρ εἶναι ἡ ἐποχὴ τῶν ἐρώτων της, τὸ ἔαρ ἀρχεται πρῶτον νὰ ἄδῃ τοὺς ἔρωτάς της· καὶ ἐπειδὴ προσέτι τὸ ἄρρον ἔχει τοὺς μεγαλητέρους πόθους, τούτου ἕνεκεν τοῦτο εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν αἰοιδὸς τοῦ πάθους του, τοῦ θήλεος ἀσχολουμένου ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ σπουδαῖον ἔργον τῆς ἐπωάσεως, ἥτις τρεῖς καὶ πολλάκις τετράκις λαμβάνει χώραν κατὰ τοὺς μῆνας τοῦ ἔαρος ὀργασμοῦ.

Τὸ ἄσμα τῶν λοιπῶν πτηνῶν, ἡ ἀρμονία τῶν ὀργάνων, τὸ μέλος γλυκειάς τινός ἀνθρωπίνης φωνῆς, ἔτι μᾶλλον ἐξάπτουσι τὴν ἀηδόνα εἰς τὸ πάθος αὐτῆς· προσέρχεται ἄρα καὶ προσπελάζει τὸ ἀντικείμενον τοῦτο τοῦ ἐνθουσιασμοῦ της, οὐχὶ ὡς τις ἄφωνος ἀκροατής, ἀλλ' ὡς τις ἐφάμιλλος ἀντίζηλος, προσπαθῶν νὰ οὐδετερώσῃ διὰ τῆς φωνῆς του, τὰς ἐντυπώσεις τοῦ ἐναντίου. Βεβαίως δέ, ὅτι εἶδος

πολλάκις ἀηδόνες πιπτούσας ἐξ ἀπολιπσίας νεκρᾶς ἐνώπιον τοῦ ἄδοντος προσώπου.

Ἡ ἀηδὼν εἶναι ἐπιδεικτικὴ σφοδρᾶς ἀγάπης καὶ συμπαιθείας ὑπὲρ τοῦ προσώπου τοῦ περιποιουμένου αὐτῆν· ὅταν δὲ ἅπαξ ἀγαπήσῃ καὶ προσκολληθῇ εἰς αὐτό, μακρόθεν ἤδη βλέπουσα τὸ χαιρετᾶ διὰ πτερυγίσματος καὶ φωνῆς τινος ἰδίας χαρᾶς. Ὅταν δὲ χάσῃ τὸν εὐεργέτην της, πολλάκις ἐκ τῆς λύπης αὐτῆς ἀποθνήσκει. Ἄν δὲ ποτε ἐπιζήσῃ, πολὺς παρέρχεται χρόνος, πρὶν ἢ αἰσθανθῇ νέαν συμπάθειαν.

Αἱ ἀηδόνες εἶναι κατ' ἐξοχὴν φύσεως μονήρους καὶ ἐρημικῆς, μόναι ταξιδεύουσι, μόναι ἔρχονται τὸ ἔαρ, καὶ μόναι περὶ τὸν Σεπτέμβριον ἐπανέρχονται εἰς τὰ ἴδια. Ὅταν δὲ κατὰ τὸ ἔαρ συγκοινωνῇ τὸ θῆλυ μετὰ τοῦ ἄρρενος χάριν σκοπῶν ἀνωτέρων τῆς φύσεως, ἡ στενὴ αὐτῆ καὶ μερικὴ κοινωνία ἔτι μᾶλλον φαίνεται ἐνισχύουσα τὴν ἀποστροφὴν αὐτῶν πρὸς τὴν γενικὴν καὶ μεγάλην συγκοινωνίαν· καθότι οὐδὲν ἄλλο πλέον ἐκ τῶν ὁμοίων τῶν ὑποπέρουσιν ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν. Τοῦτο δὲ, σημειωτέον δὲν πηγάζει ἐκ ζηλοτυπίας, καθότι παρατηρήθη, ὅτι αἱ ἀποστάσεις τῶν φωλεῶν τῶν εἶναι πάντοτε κατὰ λόγον εὐθὺν τῆς ἀφθονίας ἢ τῆς ἐλλείψεως ἀπλῶς τῆς τροφῆς, ἐνῶ τούναντίον εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ ζηλοτυπία δὲν εὐρίσκει ποτὲ ἀρκούντως μεγάλας τὰς ἀποστάσεις, οὐδ' ἐλαττοῦνται αἱ ὑπόνοιαι καὶ αἱ προφυλάξεις αὐτῆς ἐκ τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἀφθονίας.

Περὶ τὸν αὐγούστον αἱ ἀηδόνες καταλιμπάνουσι τὰ δάση, καὶ καταφεύγουσιν εἰς τοὺς θάμνους καὶ τὰς νεώσι καλλιεργημένας χώρας, ἐνθα εὐρίσκουσι πλειοτέραν τροφήν. Ἡ πρώτη δὲ αὕτη κίνησις εἶναι ὁ πρόδρομος τῆς προσεχοῦς αὐτῶν τελείας ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἀποδημίας. Ἐπειδὴ δὲ ἐν Ἀφρικῇ δὲν ὑπάρχουσιν ἀηδόνες, συμπεραίνεται ὅτι τὸν χειμῶνα αἱ ἀηδόνες μεταβαίνουσιν εἰς Ἀσίαν. Τοῦτο δὲ εἶναι τοσούτω πιθανώτερον, ὅσο μάλιστα ἀ-

παντώνται αὐταὶ καὶ ἐν Περσίᾳ καὶ Κίνᾳ, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἰαπωνίᾳ, ὅπου εἶναι μάλιστα περιζήτητοι, διότι μία καὶ μόνη καλλιφώνος ἀκλῶν τιμᾶται αὐτόθι συνήθως εἴκοσι Κοβάγγ, ἤτοι δύο χιλιάδας περίπου δραχμῶν. Ἐν γένει δὲ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἀπαντώνται σχεδὸν πανταχοῦ, ἐκτεινόμεναι ἀπὸ Ἑλλάδος μέχρι Σουηδίας, καὶ αὐτῆς τῆς Σιβηρίας· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ χῶραι ἐν τε τῇ Εὐρώπῃ καὶ τῇ Ἀσίᾳ, ἃς παντάπασι ἀποφρεύουσι· τοιαῦται δὲ εἰσὶν ἡ ὀλλανδία, ἡ Σκωτία, ἡ Ἰρλανδία, ἡ βόρειος Οὐαλλία, καὶ ἅπαντα ἐν γένει ἡ βόρειος Ἀγγλία, ἐξαιρουμένης τῆς ἐπαρχίας Ὑόρκης, τὸ βασίλειον τοῦ Σιάμ ἐν Ἀσίᾳ κ. τ. λ. Εἶναι δὲ αἱ ἀκρόντες φύσει πτηνὰ ἀποδημητικά, μὴ μεταβαίνοντα ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καθ' ὠρισμένους καιρούς, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ψύχους ἢ πρὸς εὐρεσιν καταλλήλου τροφῆς. Τοῦτο δ' ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀκρόνων τῶν φυλλασσομένων ἐντὸς οἰκίσκων, ὅπου καὶ τροφή πάντοτε ἀφθονοῦς ὑπάρχει καὶ θερμοκρασία ἢ πρόσφορος διατηρεῖται διηκενῶς· καὶ ὅμως, κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀποδημίας αὐτῶν, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦτέστι καὶ τὸ φθινόπωρον, καὶ αὐταὶ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐκτάκτου τινὸς ταραχῆς καὶ κινήσεως.

Τὸ ἔξοχον δὲ κάλλος τῆς φωνῆς τῆς ἀκρόντος, πολὺ ἀπέχει νὰ συμφωνῇ πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν καλλονὴν τῆς μορφῆς καὶ τοῦ σχήματος τοῦ σώματός της. Καθὼς ἐνίοτε σῶμά τι μετριώτατον καλύπτει πνεῦμα καὶ φρόνημα σπάνιον, οὕτω καὶ τῆς ἀκρόντος χρωμά τι ἐν γένει φαιὸν συνηθέστατον ποῦ μὲν βαθυτέρον, ποῦ δὲ ἀνοικτότερον, εἶναι ὁ μόνος καὶ ἀπλούστατος κόσμος.

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ.

(Συνέχεια Ἰδε ἀριθ. 3.)

Ἡ ῥίς.

ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ μορφῇ χαρα-

κτῆρες κίνητοι καὶ μεταβλητοὶ κατὰ τὰς διαθέσεις καὶ τὴν κατάστασιν τῆς ψυχῆς, καὶ χαρακτῆρες ἀναλλοίωτοι, οἰκιδήποτε καὶ ἂν ὦσι τῆς καρδίας αἱ συγκινήσεις· εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἀνθρωπίνων χαρακτηρηστικῶν ἀνήκει ἡ ῥίς. Τὰ χεῖλη εἴτε ἐκφράζουσι τὴν εὐθυμίαν διὰ τοῦ μειδιάματος, τὴν εἰρωνεῖαν διὰ τινος ἀμυθόλου κινήσεως, τὴν καταστροφήν διὰ τῆς συστολῆς, ἡ ῥίς μένει πάντοτε ἡ αὐτή, ὡς θεατῆς ἀκίνητος καὶ ἀπαθῆς, ἐνώπιον σκηνῆς τινος παθητικωτάτης. Δικαιούμεθα ὅμως ἐντεῦθεν καὶ νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ ῥίς οὐδεμίαν ἔχει φυσιογνωμικὴν σημασίαν; Πολλοῦ γε καὶ δεῖ! διότι μάλιστα τὸ ὑναντίον ἡ ῥίς δὲν μετέχει παντάπασι τῶν στιγμιαίων ἐκείνων τῆς φυσιογνωμίας συγκινήσεων, αἵτινες καθιστῶσι τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν εἰκόνα τοσοῦτον εὐμετάβλητον καὶ ποικίλην, ὅφειλομεν ν' ἀποδώσωμεν αὐτῇ μείζονα φυσιογνωμικὴν σημασίαν.

Ἡ ῥίς λοιπὸν δεικνύει μᾶλλον τὴν φυσικὴν τάσιν τοῦ πνεύματος καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς διαθέσεως, ἢ τὰς παροδικὰς τῆς ψυχῆς συγκινήσεις. Ἡ ῥίς ἀποκαλύπτει ἡμῖν τὴν ἀδυναμίαν τοῦ χαρακτῆρος ἢ τὴν ἰσχύον, τὴν εὐγένειαν ἢ τὴν ἀγένειαν καὶ φαυλότητα, τὸν ἄκρον ὑλισμὸν, ἢ τὴν ἄκραν ἰδανικότητα. Ἡ ῥίς τέλος οὐδεμίαν ἐκφράζει ἀδυναμίαν ἐπίκτητον ἢ ἀρετὴν συνθηματικὴν, τὸ ὑναντίον δὲ σημειοῖ σχεδὸν μετὰ βεβαιότητος τίς εἶναι ἡ φύσις καὶ ὁ χαρακτῆρ τοῦ ἀτόμου· ὁ λόγος δὲ τούτου εἶναι ὁ ἐξῆς. Περὶ τὸ δέκατον τρίτον ἢ τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος, ἐποχὴν τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας, ἡ ῥίς λαμβάνει τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸ σχῆμα, ὃ διατηρεῖ ἀναλλοίωτον εἰς τὸ μέλλον. Κυρίως δὲ, ἐξεταζομένη ἀκριβέστερον, δὲν εἶναι ἄλλο, ἢ ἡ ἐπέκτασις καὶ τὸ τελευτάϊον συμπέρασμα τοῦ μετώπου, παριστῶσα, ὡς αὐτὸ, εἶδος τι εἰκόνας τοῦ πνεύματος, καὶ οἰοῦναι πρόγραμμα τι τοῦ χαρακτῆρος. Ἡ ῥίς καὶ τὸ μέτωπον, πάντοτε σχεδὸν εὐρίσκονται εἰς πλήρη ἁρμονίαν· ὅ,τι ἀναγγέλλ-

λαι τὸ μέτωπον, ἡ ρίς τὸ ἐπικυροῖ καὶ τὸ βε-
θαίονει· ὁμόθυμοι εἶναι αἱ ἀποφάνσεις των·
καὶ εἶναι σπάνιον ρίς ἀγενής, νὰ συνυπάρχη
μετὰ μετώπου ὠραίου καὶ πνευματώδους· οἷα
ἡ ρίς, τοιοῦτον καὶ τὸ μέτωπον, τοιοῦτον
κατὰ συνέπειαν καὶ τὸ πνεῦμα. Ὁ κανὼν δὲ
οὗτος, ἐλαχίστας ὑφίσταται ἐξαιρέσεις.

Ἡ κανονικὴ ρίς εἶναι πάντοτε τὸ ἐν τρίτον
τοῦ μήκους τοῦ προσώπου, οἰοσδήποτε καὶ
ἂν ᾖ ὁ σχηματισμὸς τῆς. Οἱ Πέρσαι ἠγάπων
κατ' ἐξοχὴν τὴν γρουπὴν ρίνα· δυσκόλως δὲ ἠ-
νεύοντο τινὰ ὡς βασιλέα, μὴ ἔχοντα τοιαύ-
την τὴν ρίνα· δι' ὃ καὶ εὐνοῦχοί τινες, ιδιαίτε-
ρον εἶχον καθῆκον νὰ μαλάσσωσι διηνεκῶς
τὴν ἔτι τρυφερὰν ρίνα των νέων ἡγεμονο-
παίδων.

Μεγάλῃ ρίς ὑπὸ μέτωπον πλατὺ καὶ ἐξέχον,
ἀφ' οὗ χωρίζεται διὰ μικρᾶς τιμῆς ἐγκοπῆς,
προδίδει τάσιν πρὸς τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐμφαί-
νει θέλησιν ἰσχυράν, καὶ ἐπιμονὴν ἀναγκαίαν
πρὸς καταπολέμησιν καὶ υπερνίκησιν πάντων
τῶν ἐμποδίων, οὐχὶ ὅμως καὶ περινοίαν ἀπο-
φεύγουσαν, οὐδὲ φρόνησιν διαλύουσαν καὶ μα-
ταιοῦσαν αὐτά. Ἡ ρίς τοῦ Ναπολέοντος ἀνήκεν
εἰς τὴν τάξιν ταύτην.

Ἡ ρίς ἡ ἐπὶ τῆς αὐτῆς σχεδὸν ἐπιφανείας
εὐρισκομένη τῶν ὀφθαλμῶν, ἐμφαίνει πνεῦμα
ἀδύνατον, θέλησιν εὐμετάβολον, καὶ ὀρθὸν λό-
γον πολὺ ὀλίγον.

Ἡ γρουπὴ ρίς ἀγγέλει ἐν γένει ὑψηλοφροσύ-
νην καὶ φιλοδοξίαν· εἶναι ἡ ρίς τῶν χολερικῶν
καὶ μελαγχολικῶν χαρακτήρων. Οἱ πλεῖστοι
ἐξοχοὶ πολιτικοί, οἱ φιλόδοξοι, καὶ οἱ μεγάλοι
ποιηταὶ καὶ λογογράφοι, διακρίνονται διὰ με-
γάλης πάντοτε σχεδὸν ρινόσ. Τοιοῦτοι εἶναι
π. χ. ὁ Κῦρος, ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ Μακιαβέ-
λης, ὁ Λουδοβίκος ια'. ὁ Κατιλίνος ὁ Σίλερος,
ὁ Κυβιέρως κ.λ.

Ρίς βραχεῖα συνεσταλμένη καὶ παχεῖα πρὸς
τὰ πτερυγία, ἀγγέλλει συνήθως ἔλλειψιν ἐνερ-
γείας, μικρὰν εὐπάθειαν, καὶ ἔτι μικροτέρην
κρίσιν.

Ἡ ρίς ἡ προεκτεινομένη ἐπαισθητῶς ἀπὸ
τοῦ μέσου, καὶ κλίνουσα ἐν ταύτῳ πρὸς τὸ
στόμα, ἐμφαίνει πάντοτε σχεδὸν τάσιν πρὸς
τὸν ὕλισμόν.

Ρίς, ἥς ἡ ρίζα εἶναι βαθεῖα καὶ ἡ ἄκρα χον-
δρὰ καὶ ἀνεσταλμένη, ἐμφαίνει μικρὰν ἀγγί-
νοιαν, ἔλλειψιν μεγαλείου, τούναντίον δὲ με-
γάλῃν ἰσχυρογνωμοσύνην, καὶ τάσιν ἰσχυρὰν
πρὸς τὴν ζηλοτυπίαν.

Ριτίδες παράλληλοι, ἐκτεινόμενοι παρὰ τὰ
τείχη τῆς ρινόσ, ἐμφαίνουν πάντοτε ὑποχον-
δρίαν, ἰσχυρογνωμίαν ἢ μισανθρωπίαν, καὶ
πολλάκις κακίαν ἀπόκρυφον.

Ρίς μικρὰ ἄνω τείνουσα μετὰ μικρῶν ὀ-
φθαλμῶν καὶ ἐξεχουσῶν ὀφρύων, προδίδει ἄν-
θρωπον δυσμενῆ, φίλεριν καὶ κακὸν φύσει.

Τοιαύτη εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ ρίς τῆς
ταρταρικῆς φυλῆς.

Ρίς ἀνατείνουσα καὶ σύμφωνος πρὸς τὸ στό-
μα καὶ τοὺς ὀφθαλμούς, εἶναι ἀσφαλὲς σημεῖον
χαρακτῆρος φιληδόνου καὶ σαρκικοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΕΥΠΡΕΠΕΙΑΣ.

(Συνέχεια ἀριθ. 3.)

Ἰδωμεν ἤδη λεπτομερέστερον, τίνες εἰσὶ
πρῶτον αἱ ἰδιόζουσαι ἀρεταί, αἱ συντελοῦσαι
στοιχειωδῶς εἰς τὴν γυναικειάν εὐπρέπειαν,
καὶ τίνα δεύτερον τὰ ἐλαττώματα, ἃ ἡ γυναι-
κεία εὐπρέπεια ἀπαγορεύει καὶ ἀποκλείει.

*Ἰδιόζουσαι ἀρεταί εἰς τὴν γυναικειάν
εὐπρέπειαν.*

α. Ὁρθόπεια καὶ κρίσις περὶ τὸ λέγειν.

Μεταξὺ τῶν πλεονεκτημάτων, ἃ τίνα διακρί-
νουσι τὸν εὐπαιδευτὸν ἀπὸ τοῦ ἀγροίκου καὶ
ἀπειδευτοῦ ἀνθρώπου, λογίζεται ἐν πρώτοις ἡ
ὀρθόπεια, ἥτοι ἡ ὀρθὴ καὶ καλὴ καὶ κατ'ἀλληλος
ἐκφρασις τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν αἰσθημάτων ἡμῶν.
Ἡ ὀρθόπεια αὕτη εἶναι τις ἐκ τῶν πρώτων ἀρε-
τῶν, αἵτινες ἀπαιτοῦνται πρὸς τὴν εὐπρέπειαν

τοῦ φύλου ἡμῶν. Ἰππάρχῃ ποτε κειρὸς παρ' ἡμῖν, ὅτε ἡ γνώσις τῆς ὠραίας ἡμῶν μητρικῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ἦν δυσσπόκτητος καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας αὐτούς, διὰ τὴν παντελεῖ ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαιούτων μέσων· σήμερον ὁμως τὰ μέσα ταῦτα εὐτυχῶς περιστοιχίζουσιν ἡμᾶς πανταχόθεν. Ἡ ἄγνοια ἄρα σήμερον τῆς γλώσσης ἡμῶν, εἶναι ἔλλειψις ἀδικαιολόγητος καὶ λίσαν ἐπαισθητὴ εἰς πᾶσαν γυναῖκα, ἣτις ἀξιοῖ νὰ κατέχη ἥδη θέσιν ὁπωσοῦν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐπίζηλον. Τινὲς ἀμελοῦσι τῆς γλώσσης, ὅπως μὴ μυκτηρίζωνται τρόπον τινὰ ὡς σοφαί. Βεβαίως ἡ ἀκείρος ἐπίδειξις σοφίας, ἰδίως εἰς τὸ φύλον ἡμῶν, εἶναι δικαίου γέλωτος ἀντικείμενον· διαφέρει ὁμως πολὺ ἀπὸ τῆς γελοίας ταύτης ἐπίδειξεως ἢ ἀπόδειξις τῆς εὐπαιδευσίας καὶ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς, ἣν οὐδόλωσ προδίδει ἡ χρῆσις βαρβάρων καὶ βαναύσων λέξεων καὶ ἐκφράσεων, ὡς φερ' εἰπεῖν, τὰ μοῦτρα, ὁ στόμας, ὁ κόρπος καὶ τὰ ἔτι βαρβαρότερα τὰ μπράτσα, ἡ γάμπα κ. λ. τῶν εἶπα ἀντὶ τοῖς εἶπον, τὼς εἶδα ἀντὶ τοὺς εἶδον, ἐγράφανε ἀντὶ ἔγραφον, εἶδανε, ἀντὶ εἶδον· τρωμαὶ ἀντὶ τρώγομεν καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς, ἐπ' ἄπειρον σχεδόν.

Ἡ ἐκφρασις, τῶν λέξεων ἢ ἐκλογῆ, ἡ ὀρθὴ αὐτῶν θέσις, εἶναι τὸ κυριώτατον ἐν τῇ γλώσσῃ. Οὐδεὶς ποτε εἶναι δυνατὸν νὰ παραδεχθῆ, ὅτι γυνὴ τις ἔχει καλὴν ἀνατροφὴν, ἣτις τοὺς λογισμοὺς αὐτῆς καὶ τὰ αἰσθήματα ἐκφράζει βαναύσως, ἀγροίκως, δημωδῶς καὶ ἀμφιβόλως. Ὅσα ἢ ἐκφρασις εἶναι ἐκλελεγμένη, φυσικῶς ὠραία, βευστή, ἀκριβής, περιγραφικὴ καὶ εὐληπτος, τοσοῦτω εὐπαιδευτος καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένη παρίσταται ἡμῖν ἢ μεταχειριζομένη αὐτήν. Πραῦνει τοιαύτη ἐκφρασις τὸ ἀπότομον καὶ σκληρόν, καθιστᾷ τὴν διήγησιν εὐάρεστον, αὐξάνει καὶ προάγει τὴν εὐχαρίστησιν τῆς συναναστροφῆς, οὐδέποτε γίνεταί ἐπίπονος, φορτικὴ καὶ ἀηδής, πάντοτε δὲ τοῦναντίον ἐγείρει τὴν συμπάθειαν.

Τὴν καλὴν καὶ κομψὴν ἐκφρασιν ἀποκτῶμεν ἀσκούμεθα εἰς γραπτὰς ἐκθέσεις, προσέ-

χουσαι εἰς τὸν τρόπον τοῦ ἐκφράζεσθαι ἐκείνων, οὔτινες κατέχουσι τὴν γλῶσσαν πληρέστατα, καὶ ἀναγινώσκουσαι τὰ συγγράμματα τῶν διακρινομένων ἐν ἡμῖν ἐπὶ καλλιπεσία συγγραφῶν. Ὀφείλομεν ὁμως ἐνταῦθα νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἡ λαλουμένη γλῶσσα δὲν εἶναι ἀνάγκη, ὅπως ἡ ὀρθὴ καὶ κομψή, νὰ ὁμοιάζῃ κατὰ πάντα τὴν γραφομένην. Ὁμιλία μὴ διαφέρουσα κατ' οὐδὲν τῆς γραφῆς, ἔχει τι σκληρόν καὶ ἐπιτετηδευμένον. Ἡ ὀμιλουμένη γλῶσσα ἀπαιτεῖ βραχείας τὰς περιόδους, φυσικότητα καὶ ἀπλότητα, ἀποκλείει δὲ τὸ κατεσκευασμένον καὶ ἔντεχνον.

Ἄν δὲ ἡ ὀρθοπέπεια καὶ ἡ εὐπέπεια εἶναι στοιχεῖον ἀπαραίτητον τῆς γυναικείας εὐπρεπείας, πόσω μᾶλλον πρέπει νὰ θεωρῆται τοιοῦτον εἰς τὴν γυναῖκα ἢ κρίσις περὶ τὸ λαλεῖν. Ἀπίστευτος εἶναι ἡ βλάβη, ἣν πολλάκις εἰς κόρας ἀμωμήτου διαγωγῆς, ἐπήνεγκεν ἡ ἀπροσεξία περὶ τὰς λέξεις καὶ τὰς ἐκφράσεις των. Οἱ ἄνθρωποι συνηθίζουσι πάντοτε, οὐ μόνον νὰ παραδέχωνται ὡς ἀληθῆς, πᾶν κακὸν λεγόμενον εἶτε περὶ ἑαυτοῦ εἶτε περὶ ἄλλων τρίτων, ἀλλὰ καὶ διὰ ψευδῶν πολλάκις συμπερασμάτων ν' αὐξάνωσι καὶ νὰ ἐξογκῶσιν αὐτό. Πᾶσαι ἄρα αἱ κόραι ἐχέτωσιν ὡς κανόνα, ὅτι συνήθως τὴν ἀξίαν αὐτῶν οἱ ἄνθρωποι μετρῶσι μᾶλλον κατὰ τοὺς λόγους των, ἢ σταθμίζουσι κατὰ τὰς πράξεις των. Ἡ ἀρίστη κόρη, ἡ εὐγενεστάτη γυνή, δι' ἀπροσεκτοῦ τινὸς καὶ ἀπερισκέπτου λέξεως, παρεσκύασε πολλάκις εἰς ἐκυτὴν αἰώνιον δυστυχίαν, καὶ διὰ παντὸς ἐξηφάνισε τὴν μέλουσαν αὐτῆς δυνατὴν εὐτυχίαν.

Αἱ ἐξῆς ἄρα παρατηρήσεις δύνανται, φρονούμεν, νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς τοσοῦτοι πρακτικοὶ κανόνες τοῦ μέτρου τῶν λόγων, εἰς τὰς ἀπείρους ἔτι τοῦ κόσμου νεάνιδας.

Α'. Οὐδέποτε πρέπει νὰ ὀμιλῶμεν περὶ τοῦ προσώπου ἡμῶν, ἢ περὶ τῶν ὑποθέσεων καὶ τῶν οἰκογενειακῶν σχέσεων ἡμῶν ἢ ἄλλων, εἰς τὰς συναναστροφάς, ὅταν ἡ ὀμιλία αὕτη δὲν γένη ἐν ἑαυτῇ χαρακτῆρα γενικῶ

καὶ κοινοῦ διαφέροντος. Ἐκαστος μὲν ἀληθῶς θεωρεῖ ἑαυτὸν καὶ τὰς εὐαρέστους ἢ δυσαρέστους περιπέτειας καὶ τύχας του, ὡς τὸ σπουδαιότατον πάντων, δι' ὃ καὶ θέλει νὰ μεταδώσῃ πάντα τὰ περὶ αὐτὸν, καὶ εἰς τρίτους. Ἄλλ' ἡ τάσις αὕτη, τότε μόνον πρέπει νὰ πραγματοποιηθῆται, ὅταν ἡμεθε βέβαιοι, ὅτι ἡ διάχυσις αὕτη θέλει τύχει παρὰ τοῖς ἀκροαταῖς ἡμῶν τρυφερὰν τινα καὶ συμπαθῆ ὑποδοχήν. Μέγαν τινὰ περιηγητὴν, στρατηγὸν, σοφόν, καὶ πάντα ἐν γένει, εἰς ὃν ἡ τύχη ἀπένειμε μεγάλα παθήματα εὐτυχῆ ἢ δυστυχῆ, εὐχαρίστως ἀκούομεν λαλοῦντα περὶ ἑαυτοῦ. Συνήθως ὅμως ἡ πορεία, ἣν πάντες ἐν τῷ βίῳ βαδίζομεν εἶναι τοσοῦτον ὁμοιόμορφος καὶ ὁμοιοειδής, ὥστε ὁ ὁμιλῶν περὶ ἑαυτοῦ, ἐν ἄλλαις λέξεσι διηγεῖται πράγματα κοινὰ, γνωστά καὶ τετριμμένα, καὶ δι' αὐτὸ ἀηδῆ καὶ φορτικά εἰς τοὺς ἀκούοντας αὐτά. Πολὺ δὲ ὀλιγώτερον πρέπει νὰ ὁμιλῶμεν περὶ δυσαρέστων συμβεβηκότων, ἀσθενειῶν, πόνων, καὶ παθῶν, ἃ ὑποφέρομεν, καθότι ὁ σκοπὸς τῆς κοινωνικῆς συνεντευξέως εἶναι κυρίως ἡ εὐχαρίστησις καὶ ἡ εὐθυμία. Ἄν δὲ καὶ ἐρωτηθῶμεν, ἢ ἀπάντησις ἡμῶν περὶ τούτων πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε σύντομος καὶ βραχεῖα. Μὴ λησμονῶμεν δὲ ποτὲ εἰς παρομοίας περιστάσεις, ὅποσον δυσάρεστοι καὶ φορτικά καθίστανται αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι, αἵτινες εἰς τὰς ἐπισκέψεις αὐτῶν, ἀτελευτήτους διηγοῦνται ἡμῖν ἰσορίας περὶ τῶν οἰκιακῶν δυσυχημάτων, τῶν νεύρων, τῶν πόνων, τῶν ἀσθενειῶν, τῶν ὑπηρετικῶν αὐτῶν δυσαρρεσκειῶν καὶ ἄλλων ὁμοίων. Ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται καὶ δὲν πρέπει ν' ἀπαιτῆ παρὰ πάντων τὴν συμμετοχὴν ἐκείνην καὶ τὴν συμπάθειαν, ἣν παρ' ὀλίγων μόνον ἔχει δικαίας ἐλπίδας νὰ περιμένῃ. Πρὸ πάντων δὲ μάλιστα πρέπει νὰ φυλλασσώμεθα τοῦ νὰ λαμβάνωμεν τοὺς ἄλλους καὶ τὰς οἰκογενειακὰς αὐτῶν σχέσεις, ὡς ἀντικείμενον τῶν συνδιαλέξεων ἡμῶν. Ὁμιλία, ἣς ὁ σκοπὸς εἶναι ἡ δικαίεθαις ἐπὶ βλάβῃ καὶ ζημίᾳ τρίτων, ἐμ-

πνέει πάντοτε ὑπονοίας καὶ ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς λαλούσης, καταστρέφει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀκούοντος, τὴν ἰδέαν, ἣν εἶχε τυχὸν περὶ τῆς ἀγαθότητος, τῆς ἐπιεικειᾶς, τῆς φιλάνθρωπιᾶς καὶ τῆς φρονήσεως αὐτῆς. Τοῦτο δὲ λίαν συνεπῶς καὶ δικαίως διότι μόνον μάταιοι, αὐθάδεις, λοιδοροὶ, βᾶσκανοὶ καὶ πτωχοὶ τῷ πνεύματι εἰς ἀμφοτέρω τὰ φύλα, καθιστᾶσι τοὺς ἄλλους διηνεκὲς ἀντικείμενον τῆς συνομιλίας αὐτῶν, ἀποδεικνύοντες διὰ τούτου τοῖς πᾶσιν, ὅτι εἶναι εἰσέτι ἀρχαριοὶ εἰς τὴν σχολὴν τῆς ἀληθοῦς εὐπρεπειᾶς.

Β'. *Αἱ ὁμιλίαι ἡμῶν ἐν γένει πρέπει νὰ ἐμφαίνωσιν ὑπόληψιν πρὸς τοὺς ὁμοίους, σεβασμὸν πρὸς τοὺς ἀνωτέρους καὶ ἀγάπην πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους ἡμῶν.*

Κατὰ γενικὸν κανόνα, ὅπως ἡμεῖς φερόμεθα πρὸς τοὺς ἄλλους, οὕτω φέρονται καὶ αὐτοὶ πρὸς ἡμᾶς. Τοῦτο δὲ εἶναι σπουδαῖον μάλιστα εἰς τὰς σχέσεις πρὸς τοὺς ὁμοίους ἡμῶν, πρὸς οὓς διὰ τῆς ἕξεως καὶ τῆς καθημερινῆς συναναστροφῆς, λησμονοῦμεν πολλάκις τῆς εὐπρεπειᾶς τὰ ὅρια. Πολλάκις δὲ ἢ πρὸς αὐτοὺς λήθη αὕτη καὶ ἡ ἀμέλεια τῶν κανόνων τῆς εὐπρεπειᾶς ἐγένετο ἀφορμὴ διαλύσεως σχέσεων, αἵτινες ὑφιστάμεναι ἤθελον παρέχει ἀμοιβαίαν εἰς ἀμφοτέρους εὐτυχίαν καὶ εὐχαρίστησιν. Οὐδέποτε δὲ πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ὅτι ὁσάκις λαλῶμεν πρὸς ἀνωτέρους ἡμῶν, ὀφείλομεν νὰ προσφέρωμεν αὐτοῖς τὸν ἀπαιτούμενον ἀείποτε σεβασμὸν, εἰς τὴν θέσιν, τὴν ἡλικίαν, τὰς γνώσεις καὶ τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν. Πλὴν δυστυχῶς ὅποσον αὕτη ἡ κατ' ἐξοχὴν τιμῶσα τὴν νεολαίαν σεμνοπρεπῆς συμπεριφορὰ καθίσταται ὡς ἡμέραι ἐν ἡμῖν ἐπιζήτητος!

Ὁ τόνος δὲ ὁ ἐπιτακτικὸς, ὁ δεσποτικὸς καὶ περιφρονητικὸς πρὸς τοὺς κατωτέρους, εἶναι κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν γυναῖκα ἀνοίκειος, ἥτις εἰς πάσας τὰς λέξεις καὶ τὰς ἐκφράσεις αὐτῆς πρέπει νὰ δεικνύῃ ἀγάπην, φιλάνθρωπιαν, ἦθος πρᾶον, συμπαθὲς καὶ ἐπιεικὲς.

(Ἔπεται ἡ συνέχεια.)

ΠΕΡΙ ΚΟΡΑΛΛΙΩΝ.

Τὸ κοράλλιον κληθὲν παρά τινων ἢ βασιλισσῶν τοῦ ὠκεανοῦ, εἶναι ἐν τῶν πολυτιμωτέρων προϊόντων τῆς θαλάσσης. Ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης ἤδη ἀρχαιότητος, ἢ λάμπρις τοῦ ζωηροῦ αὐτοῦ χρώματος, προσείλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων, θεωρησάντων αὐτὸ ἀνάκαθεν ὡς ἀντικείμενον στολισμοῦ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κοράλλιον δὲν ἀπαντᾷται εἰς τὰς Ἰνδίας, οἱ Ἰνδοὶ πρὸ πάντων, καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ Πλίνιος, ἀπέδιδον αὐτῷ ἐξ ἀρχῆς μεγάλην ἀξίαν, καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸ ὡς πρᾶγμα δι' αὐτοῦ σπανιώτατον. Καὶ σήμερον ἔτι οἱ Βραχυμᾶνες καὶ μεγιστᾶνες τῶν Ἰνδιῶν προτιμῶσι τὸ κοράλλιον ἀντὶ τῶν μαργαριτῶν.

Οὐδὲν ἄλλο ἐκ τῶν προϊόντων τῆς φύσεως περιεπλανήθη περισσότερον ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο βασίλειον, διὰ τὴν ἄγνοιαν τῆς ἀληθοῦς αὐτοῦ φύσεως μέχρι ἐσχάτων. Οἱ μὲν ἐθεώρουν τὸ κοράλλιον ὡς πολύτιμον λίθον, οἱ δὲ, καὶ ἰδίως οἱ βοτανικοί, ἐκέρυσσον αὐτό, ὡς φυτὸν, τοῦ ὁποῦ ἀνθὴ ἐθεωρήθησαν τὰ ἐπὶ τῶν κλάδων αὐτοῦ ζώφρια. Τελοσ δὲ πρῶτος ὁ Κ. Πεῦσονῆλ ἀνεκάλυψε τὴν ἀληθῆ τοῦ κοραλλίου ζωϊκὴν φύσιν, ἐξακριβώσας, ὅτι τὰ νομιζόμενα ἐκεῖνα ἐπὶ τῶν κλάδων αὐτοῦ ἀνθῆ, ἦσαν ἀληθεῖς πολυπόδες ὄθεν διὰ τῆς βοηθείας τοῦ μικροσκοπείου τὸ κοράλλιον, ὅπερ κατ' ἀρχὰς ἐτάχθη εἰς τὸ βασίλειον τῶν ὀρυκτῶν, κατόπιν δὲ εἰς τὸ τῶν φυτῶν, ἐτάχθη τέλος εἰς τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ θέσιν εἰς τὸ βασίλειον τῶν ζώων, καὶ δὴ εἰς τὰ καλούμενα κυρίως ζώοφυτα, εἰς τὰ ὄντα τουτέστι ἐκεῖνα τῆς φύσεως, τὰ ἐν τῷ μέσῳ κείμενα τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων.

Τὸ κοράλλιον εὐρίσκεται πανταχοῦ σχεδὸν ἐν τῇ μεσογείῳ θαλάσσει, εἰς βάθος τουλάχιστον τριῶν μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς. Ἐν Μεσσηνίᾳ δὲ ἀλιεύουσιν αὐτὸ εἰς βάθος διακοσίων μέτρων! Εἰς δὲ τὸν Ἑλλησποντον αὐξάνει τριακῆσια μέτρα ὑπὸ τὴν ἐπιφανείαν τῆς

θαλάσσης. Εἰς τῆς Ἀφρικῆς τὰ παράλια ἀπαντᾷται ἢ μεγίστη ποσότης καὶ ἢ καλλίστη τῶν κοραλλίων ποιότης. Ὁ συρμὸς μὲν ἀναβιβάζει ἢ καταβιβάζει κατὰ καιροὺς τὴν ἀξίαν τῶν κοραλλίων, ἀλλ' ἢ χρῆσις αὐτῶν οὐδέποτε ἀφανίζεται ἕνεκεν τῆς ἀληθῶς ὠραίας αὐτῶν ὕλης. Ἐκτὸς δὲ τούτου τὰ κοράλλια ἀποτελοῦσι σπουδαιότατον κλάδον ἐμπορίου τῶν Εὐρωπαϊῶν εἰς τὰς Ἰνδίας, ὅπου ὡς εἴρηται, ἐκτιμῶνται τὰ μέγιστα. Αἱ μαῦραι δὲ κατ' ἐξοχὴν καὶ αἱ χαλκόχρως φυλαὶ προτιμῶσι ταῦτα παντὸς ἄλλου πολυτίμου λίθου ὄθεν ἡγεμῶν τις, πρὸ ὀλίγων χρόνων τῆς νήσου Μαδαγασκάρης, ἕτοιμος ὢν νὰ παραχωρήσῃ πρὸς τινὰ σωματέμπορον ὠραίαν τινὰ μαύρην ἀντὶ 200 ταλλήρων, προσέτιμῃσε νὰ δώσῃ αὐτὴν πρὸς τινὰ Γάλλον ἀξιωματικὸν ἀντὶ ἐνὸς κοραλλίνου περιδεραίου, ἀξίας μόλις πεντήκοντα φράγκων.

Ἡ Ἐθνικὴ πολιτογράφησις τῆς Κ.

Δώρας Ἰστροφιάδος.

Ἡ ἐξοχος γυνή, ἢ διὰ τῆς ἐκτεταμένης αὐτῆς παιδείας καὶ μεγαλοφυΐας τιμῶσα τὸ φύλον ἡμῶν, διὰ τῶν εὐγενεστάτων δ' αὐτῆς πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν αἰσθημάτων τῆς κατακτήσασα ἀπὸ πολλοῦ τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων, ἠξιώθη ἐν ἡμῖν κατ' αὐτὰς τιμῆς, ἧτις καὶ τοὺς τιμήσαντας ἀληθῶς τιμᾷ, καὶ πρὸς τὴν τιμηθεῖσαν ἀγορεύει εὐγλώττως περὶ τῶν ἐμφύτων τοῖς Ἕλλησιν αἰσθημάτων πρὸς τοὺς εὐεργέτας αὐτῶν. Ἡ πριγκιπέσσα Κ. Ἑλένη Μασάλακη, ἢ τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Δώρα Ἰστροφιάς, διὰ ψήφισματος τῆς Βουλῆς ἐκηρύχθη ἐν Ἀθήναις τῆς Ἑλλάδος πολίτις. Ἡ γυνή, ἧτις ἔσχεν αἰετοπετὴν καρδίαν αὐτῆς γνησίαν Ἑλληνικὴν, ἀπεδόθη νῦν διὰ τῆς ἐθνικῆς ἀποράσεως καὶ ἐξωτερικῶς εἰς τὸ ἔθνος, εἰς ὃ αὐτοδικαίως ἀνῆκεν ἀπὸ πολλοῦ.

Ἡ Ἑλλάς, χώρα οὔσα κατ' ἐξοχὴν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς διανοίας, πολίτας αὐτῆς καὶ

πολίτιδας θεωρεῖ πάντας, ὅσοι τὰ δεσμὰ τῆς ὕλης, τοῦ δεσποτισμοῦ καὶ τῶν προλήψεων διαφρήξαντες, ἵπτανται ἐπὶ τῶν αἰθερίων πετρύγων τοῦ πνεύματος, τῆς διανοίας ἀριστεῖς, τῆς ἐλευθερίας γενναῖοι ὑπέρμαχοι, καὶ τῶν δικαιομάτων τῆς ἀνθρώπιότητος εὐγενεῖς ἀθληταί. Ἔργον ἄρα ἱερωτάτου καθήκοντος ἐξετέλεσεν ἡ Ἑλλάς πανδῆμως ἀνακηρύξασα τέκνον αὐτῆς τὴν Κ. Ἑλ. Μασάλακκ. Καθῆκον δ' ἡμῶν ἀπραΐτητον ἤθελεν εἶσθαι ἡ βιογραφία τῆς ἐνδόξου ταύτης Ἑλληνίδος, εἰμὴ ὑπῆρχεν ἤδη ἀλλαχοῦ ἐσκιαγραφημένος ὁ βίος αὐτῆς. Δὲν δυνάμεθα ὅμως ἐνταῦθα νὰ παραλείψωμεν καὶ τὴν τελευταίαν τῆς Κ. Δώρας Ἰστριάδος προσφώνησιν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν τῆς Τεργέστης Κοινότητα, προσενεγκοῦσαν αὐτῇ τὰς εὐχαριστίας τῆς, διὰ τοὺς εὐγενεῖς αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀγῶνας. Ἴδου αὕτη. « Τοσοῦτω μείζω αἰσθάνομαι, Κύριοι, τὴν χαρὰν, βλέπουσα ὑμᾶς ἐνταῦθα, ὅσω δὲν εἶναι αὕτη ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν τῆς Τεργέστης οἱ Ἕλληνας δεικνύουσι τὰς πρὸς ἐμὲ συμπαιθείας των, διὰ τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνας καὶ πόρους μου. Ὅτε ἐδημοσίευσον τὰς μελέτας μου ἐπὶ τῶν Ἰορτίων ῥήσεων, ὅτε ἔγραψον εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Ἀνατολῆς τὸ μέρος τὸ καθιερωμένον εἰς τὴν Ἑλ-

λάδα, ὅτε ἐξέδιδον τὴν Ἑλληνικὴν ἐθνικότητα, ὅτε τέλος εἰς τὰς ἐκδρομὰς μου εἰς τὴν Στερεάν καὶ τὴν Πελοπόννησον συνεκεραλαίουν τὰς ιδέας μου περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος, ὃ περιμένει αὐτό, ἐξέφραζον ὑπὸ διαφόρους μορφὰς τὴν ιδέαν, ἣν θέλω ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπερασπίζω, ὅσάκις μοι παρουσιασθῇ ἡ περίστασις.

Ἡ ιδέα δὲ αὕτη εἶναι, ὅτι αἱ ἐπίμονοι καὶ πατριωτικαὶ προσπάθειαι τῶν Ἑλληνικῶν λαῶν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν, θέλουσιν ἐπὶ τέλους στεφθῆ διὰ πληρεστάτης ἐπιτυχίας. Ἡ ἐλευθέρω Εὐρώπη ἀναγνωρίζουσα ἤδη, ὅτι ὀφείλει νὰ λάβῃ ὡς βᾶσιν τοῦ ἀναδιοργανισμοῦ αὐτῆς τὴν ἀρχὴν τῶν ἐθνικοτήτων, δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ ν' ἀποδώσῃ δικαιοσύνην εἰς λαόν, ὅστις τοσαύτας προσήνεγκεν ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἔργον τοῦ πολιτισμοῦ, αὐτὸς εἰσαγαγὼν εἰς τὸν κόσμον τὰς μεγάλας ιδέας, αἵτινες ἀσφαλιζοῦσιν ἤδη τῇ Εὐρώπῃ τὴν ἐνδοξον αὐτῆς ὑπεροχὴν ἐπὶ τῶν βαρβάρων κοινοῶν. Ἔχω ἄρα ἀκράδαντον τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὁ δέκατος ἔννατος αἰὼν θέλει συμπληρώσει τὸ ἔργον του, ἱκανοποιῶν τὰς εὐχὰς τῶν Ἑλλήνων, εὐχὰς ἃς ἀποδέχονται πᾶσαι αἱ εὐγενεῖς ψυχαὶ καὶ αἱ γενναῖαι καρδίαι. »

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝ Τῷ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΙ ΚΕΝΤΗΜΑΤΩΝ.

- 1—2 Τὰ δύο ταῦτα σχέδια περιβάλλονται μὲ στρύφωμα πλάτους ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ἑκατοστομέτρου· τὰ τετράγωνα γίνονται ἢ τρυπητὰ μὲ φεστόνιον, ὑφ' ὃ ὑποβάπτεται τοῦ βελονίου, ἢ κεντῶνται μὲ μαύρην μετὰξαν διὰ ῥωσικῆς βελονιάς. Τὸ δ' ἕτερον σχεδιάζεται μὲ ῥωσικὴν βελονίαν, καὶ τίθενται τὰ κομβάρια ἐν τῷ μέσῳ.
- 3—4 Μανικοτράχηλον κατασκευαζόμενον ἐπὶ λεπτοτάτου ὑφάσματος· τὰ ἄκρα αὐτοῦ κεντῶνται διὰ φεστονίου. Τὸ ἑλληνικὸν σχεδιάσμα (οὕτως ὀνομάζεται τὸ τετραγωνωτὸν αὐτὸ σχέδιον), γίνεται ἢ διὰ λευκῆς κλωστῆς ἐν εἶδει γαζίου, ἢ διὰ μαύρης μετὰξης μὲ ῥωσικὴν βελονίαν· ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἐν τῷ μέσῳ ἄνθη.
- 5 Μανδύλιον κεντῶμενον ἐπὶ πατίστας τεθειμένης ἐπὶ τουλλίου· τὸ ἐν τῷ κύκλῳ στέμμα κεντᾶται δι' ἀναιβατοῦ· ἐντὸς δὲ τοῦ κύκλου τίθεται ὄνομα.
- 6 Σχέδιον διὰ λαμοδέτην ἐκ σαρκοῦλου, κεντῶμενον δι' ἀναιβατοῦ.

7—8 Κοσμήματα διὰ παιδικὰ φορέματα. Ἐπὶ τῶν διπλῶν σειρῶν ράπτεται στενωτάτη λωρὶς ἀπὸ πατίσταν κομμένην λοξῶς, ἢ ἐπιρράπτεται στεγνὸν σειρίτιον· τὰ δὲ ἄνθη κεντῶνται δι' ἀναίθατοῦ.

9—12 Κοσμήματα διὰ γωνίας μανδουλιῶν, κεντῶμενα δι' ἀναίθατοῦ.

13—14 Σχέδια τιθέμενα ἐσπαρμένα ἐπὶ διαφόρων λευκῶν ἐνδύματων, κεντῶμενα δὲ δι' ἀναίθατοῦ καὶ ῥωσικῆς βελονιάς.

20—22 Σχέδια δι' ὁμοίας χρήσεις μὲ τὰ τῶν ἀριθ. 15—19, ὁ γῦρος τῶν ὁποίων γίνεται μὲ φρετόνιον.

23 Ἀλφάβητον, τὰ γράμματα τοῦ ὁποίου σχηματίζονται διὰ τοῦ ἐλληνικοῦ σχεδίασματος, κατασκευαζομένου μὲ γαϊτανοβελονιάν (κασινάκι).

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΧΝΑΡΙΩΝ.

Κορμὸς (Μποῦστος) κλειστός.

4	Ἐμπρόσθιον	. — . — . — . —
2	Μικρὸν πλάγιον	} ××××××××
3	Ἡμισυ τῆς βράχιως	
4	Χεῖρὶς	

Κορμὸς (Μποῦστος) ἐκ μαύρου ἢ λευκοῦ τουλλιῦ ἢ ἐκ σαγκουλλιῦ καὶ λινοῦ (α).

5	Ἐμπρόσθιον	} — — — — —
6	Ἡμισυ τῆς βράχιως	
7	Χεῖρὶς	~~~~~

(α) Ὁ κορμὸς οὗτος φορεῖται ὑπὸ ἄλλον κορμὸν φαινοτράχηλον (decollté) φορέματος, ἐκ χρώματος ἀνοικτοῦ ἢ βαθέος. Εἰς τὰ δύο ἐμπρόσθια τοῦ ἀριθ. 5 πρέπει τὸ δείγμα νὰ κοπῆ δύο ἑκατοστὰ πλατύτερον τοῦ σχεδίου, διὰ νὰ γίνῃ ἐν στρύφωσι πλατύ. Ὁ ἀριθμὸς 6 παριστᾷ τὰ νῶτα, αἱ δὲ χειρίδες τοῦ ἀριθμοῦ 7 γίνονται δι' ἐνὸς μόνου τεμαχίου, τὸ ὁποῖον κόπτεται, ἀφοῦ πρῶτον διπλωθῇ. Εἰς ἕκαστον ἐμπρόσθιον τεμάχιον τίθενται καθέτως τρεῖς ταινίαι ἐκ τοῦ ἰδίου ὑφάσματος κομμέναι λοξῶς, καὶ ἔχουσαι περίξ αὐτῶν δαντέλλα μὲ πτυχάς· εἰς τὸ ὀπίσθιον τεμάχιον τίθενται αἱ αὐταὶ ταινίαι. Ἐνοῦνται δὲ τὰ ἐμπρόσθια τεμάχια μετὰ τῶν ὀπισθίων οὕτως, ὥστε αἱ ταινίαι αὐταὶ νὰ ταυτίζωνται. Ἡ χειρὶς ράπτεται κατὰ τὸν συνήθη τρόπον· τίθεται δὲ εἰς τὸ κάτω μέρος αὐτῆς μία ταινία ὁμοία μὲ τὰς ἀναφερομένας. Ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῆς περικλειούσης τὰς ταινίας, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ῥαφῆς τῆς ἐνούσης τὴν χειρίδα μετὰ τοῦ κορμοῦ πρὸς τὸ ἄνω μέρος, τίθεται δαντέλλα ἐστραμμένη ἄνωθεν (χρώματος μαύρου) πλάτους δύο ἑκατοστῶν. Κάτωθι αὐτῆς τίθεται ἄλλη δαντέλλα κλίνουσα πρὸς τὰ κάτω καὶ ἔχουσα πλάτος ἐπτὰ ἑκατοστῶν· ἡ ῥαφή τῆς ἐνώσεως τῶν δύο τούτων δαντελλῶν, καλύπτεται διὰ σειρίτιου ἐκ μαργαριτῶν. Τὸ περίξ τοῦ λαιμοῦ κοσμεῖται διὰ δύο δαντελλῶν πλάτους δύο ἑκατοστῶν, μὲ πτυχάς, τιθεμένων ἀντιθέτως. Τὸ κόσμημα τοῦτο ἐξακολουθεῖ καὶ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἐμπροσθίου μέρους, καὶ φθάνει μέχρι τέλους τοῦ κορμοῦ, ἐπὶ δὲ τῶν ὤμων ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἐνώσεως τοῦ λαιμοῦ τίθενται κόμβοι (φιόγκοι) ἐκ ταινίας. Ὁ κορμὸς κομῶνεται μὲ μαῦρα κομβία διὰ θηλυῶν ἐκ φρετονίου, γινομένων ἐπὶ τοῦ στρυφώματος τοῦ δεξιοῦ ἐμπροσθίου.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Μετά τήν λήψιν τοῦ φυλλαδίου τούτου παρακαλοῦνται αἱ κυρίαὶ συνδρομήτριαι, αἱ μὲν ἐν Ἑλλάδι νὰ προπληρώσωσι τὴν ἐξάμηνον, αἱ δὲ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ τῆν ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομήν.

Αἱ συνδρομαὶ θεωροῦνται ὑποχρεωτικαὶ δι' ὅλον τὸ ἔτος. Αἱ δ' ἐγγραφόμεναι συνδρομήτριαι μετὰ τὸν Ἰανουάριον, θέλουσι λαμβάνει καὶ τὰ προηγούμενα φυλλάδια.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν Ἀθήναις, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ Τουρκίᾳ παρὰ τοῖς Βιβλιοπώλαις.

Αἱ συνδρομαὶ ἐν μὲν τῇ Ἑλλάδι προπληροῦνται καθ' ἑξαμηνίαν, ἐν δὲ τῇ Τουρκίᾳ κατ' ἔτος.

Ἐτησία συνδρομὴ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Πειραιεῖ.	δραχ.	12
Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις.	»	13
Ἐν Τουρκίᾳ.	»	15
Ἐν ταῖς Ἡγεμονίαις	»	20
Ἐν Ἰταλίᾳ	»	18
Ἐν Γαλλίᾳ	Φράγκα	20
Ἐν Ἀγγλίᾳ	»	20
Ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς χώραις ἀναλόγως τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν.		

Αἱ βουλόμεναι νὰ γίνωσι συνδρομήτριαι, κατοικοῦσαι δὲ εἰς πόλεις ἐνθα δὲν ὑπάρχουσι βιβλιοπωλεῖα, ἃς ἀπευθύνωνται πρὸς με, συνόδεύουσαι τὴν ἐπιστολὴν τῶν μετὰ τῆς ἐτησίας αὐτῶν συνδρομῆς, καὶ θέλουσι λάβει διὰ πρώτης εὐκαιρίας τὰ μέγρι τούδε ἐκδεδομένα φυλλάδια καὶ τὴν ἀποδείξιν τῆς πληρωμῆς.

Οὐδεμία δὲ συνδρομὴ πληροῦται ἀνευ ἐντύπου ἀποδείξεως μου ὑπογεγραμμένης ἰδιοχείρως.

ΘΑΛΕΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΦΥΛΟΥ,

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

ΥΠΟ

ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ.

φωτ. 40 =

.....
" Όσοις (ἔθνεσι) τὰ κατὰ γυναικας φαῦλα,
" κατὰ τὸ ἤμισυ οὐκ εὐδαιμονοῦσιν· αἱ μὲν γὰρ
" γυναικες ἤμισυ μέρος τῶν ἐλευθέρων. "
(Αριστοτέλης.)
.....

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

1. Ἡ ἀγοράπωλησία τῶν γυναικῶν, ἥτοι ὁ ἀρχαιότατος γάμος. — 2. Ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Δάσνη. — 3. Ἀθηναίς ἢ κατόπιν Ἀθηναίσιμα Εὐδοξία. — 4. Ἡ Ἀηδὼν τῶν Ἀθηνῶν. — 5. Φυσιογνωμικοὶ κανόνες (Συνέχεια ἀριθ. 3). — 6. Περὶ τῆς γυναικείας εὐπρεπείας (Συνέχεια ἀριθ. 3). — 7. Περὶ κοραλλίων. — 8. Ἡ ἐθνικὴ πολιτογράφησις τῆς Κυρίας Δώρας Ἰστροιάδος. — 9. Εξήγησις τῶν ἐν τῷ Παραρτήματι κεντημάτων καὶ ἱγναρίων.

.....
ΔΟΗΝΗΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΑΓΓ. ΚΑΝΑΡΙΩΤΟΥ.

|| ΟΔΟΣ ΧΡΥΣΟΣΠΗΝΑΜΩΤΗΣΗΣ,
ΑΡΙΘ. 14.

.....
1867.